
Analyse af gennemførelse på træfagenes byggeuddannelse

Udarbejdet af

Moos-Bjerre A/S for det Faglige Udvalg for Træfagenes Byggeuddannelse

Den 27. august 2024

Indhold

1	Indledning og læsevejledning	s. 3
2	Oversigt over temaer	s. 4-5
3	Tema 1: Undervisning	s. 6-13
4	Tema 2: Vejledning	s. 14-20
5	Tema 3: Lærepladser	s. 21-26
6	Tema 4: Organisering, ledelse og samarbejde	s. 27-35
7	Tema 5: Socialt miljø og fysiske rammer	s. 36-42
8	Tema 6: Overgange mellem skoleforløb	s. 43-48
9	Datakilder og metode	s. 49-51

Indledning og motivation

Danmark står overfor en ambitiøs grøn omstilling, og der er derfor et stort behov for, at flere gennemfører en erhvervsuddannelse. Der er dog et stort frafald på en række erhvervsuddannelser, og lige nu er frafaldet på erhvervsuddannelserne næsten fire gange større end på de gymnasiale uddannelser. Det er ifølge BUVM cirka lige så mange unge, der begynder på en erhvervsuddannelse, som på en gymnasial uddannelse, men kun 59 procent af de unge, der starter på en erhvervsuddannelse, forventer at fuldføre op mod 89 procent af dem, som starter på en gymnasial uddannelse.

Der er derfor stort behov for at kortlægge, hvad der får elever på træfagenes byggeuddannelse til at fuldføre deres uddannelsesforløb, hvilken denne analysen vil bringe viden om.

Om analysen

Mange tidligere undersøgelser har fokuseret på årsager og mekanismer i forhold til elevfrafaldet på erhvervsuddannelser. I disse undersøgelser er årsagerne til frafald ikke dækket tilstrækkeligt, eller også viser årsagerne sig at være meget individuelle og derfor udfordrende at håndtere på et kollektivt niveau. Denne analyse undersøger derfor, hvilke skoler, der over en længere periode, er lykkedes med at øge gennemførelsen, samt hvilke indsatser og tiltag de arbejder med og på hvilken måde. Dette er med henblik på at forstå hvorfor og hvordan, de skoler er lykkedes så godt. Dette skal give Det Faglige Udvalg handlingsorienterede anbefalinger til hvilke tiltag, der kan igangsættes.

Formålet med analysen er derfor at give indsigt i, hvad der styrker elevgennemførelsen på skolerne og give handlingsorienterede anbefalinger til, hvad der kan få flere elever til at gennemføre deres uddannelse. Analysen er lavet på baggrund af en omfattende 'best practice' undersøgelse på tværs af 8 særligt udvalgte skoler, der klarer sig godt på forskellige parametre i forhold til elevgennemførelse.

På baggrund af analysen opstilles et indsatskatalog, der sammendrager anbefalinger fra denne hovedrapport i en række potentialematrixer. Disse matrixer har til formål at give et indblik i indsatsernes effekt og kompleksitet i forhold til hinanden, samt give konkrete og brugbare indsigter i, hvilke tilpasninger, der i praksis kan øge gennemførelsen på uddannelserne. Indsatserne og de udfordringer, som de er sat i værk for at håndtere, bliver uddybet i denne rapport.

Læsevejledning

Rapporten er struktureret ud fra dette indledende afsnit om undersøgelsens formål og analysens datagrundlag. Herefter følger et afsnit om de identificerede temaer og tiltag. Disse temaer bliver introduceret yderligere i de efterfølgende afsnit. I afsnittene om temaerne vil tiltagene blive uddybet med citater fra dataindsamlingen. Afslutningsvis beskrives undersøgelsens metodiske fremgangsmåde.

2 Oversigt over temaer

Identificerede temaer

På baggrund af dataindsamlingen er der blevet identificeret 6 temaer, som hver indeholder en række tiltag, der kan være med til at øge gennemførelsen på træfagenes byggeuddannelse. De identificerede temaer er: 1) undervisning, 2) vejledning, 3) lærepladser, 4) organisering, samarbejde og ledelse, 5) socialt miljø og fysiske rammer samt 6) overgangen mellem skoleforløb. Hvert tema indeholder mellem 5 og 10 konkrete tiltag, der kan implementeres og hjælpe med at forebygge elevfrafaldet og styrke gennemførelsen. I nedenstående oversigt vil temaerne hver især blive præsenteret kort, og uddybet hvorfor netop de er valgt, og hvad de indebærer.

#1

Undervisning: Undervisningen er af åbenlyse årsager et undgåeligt element af elevernes samlede oplevelse på skolen. Temaet dækker derfor over alt, hvad der foregår i klasselokalet og i værkstedet og indebærer dermed både den praktiske og teoretiske undervisning. Tiltagene, som beskrives i temaet, har derfor særligt relateret sig til hvordan undervisningen er struktureret, hvilke kompetencer faglærere besidder, samt hvordan undervisningen tilrettelægges bedst ifm. at øge gennemførelsen.

#2

Vejledning: Temaet spænder bredt på tværs af vejledning og støtte, som fx SPS-vejledere, uddannelsesvejledere, virksomhedskonsulenter mm. Temaet er identificeret med afsæt i de styrker, som er forbundet med et robust og velorganiseret vejledernetværk ifm. forebyggelse af frafald. Samtidig viser det sig, at vejlederfunktionerne i høj grad organiseres og forvaltes forskelligt på tværs af skolerne, hvilket understreger potentialet i at arbejde med vejledning, som et særskilt område ifm. frafald.

#3

Lærepladser: Lærepladser er for mange en udfordring, særligt på tømreruddannelsen, hvorfor det er vigtigt, at skolerne tilbyder en række tiltag, der støtter eleverne, så de har de bedst mulige forudsætninger for at få en læreplads og fastholdes i den. Tiltagene i dette tema kan både målrettes skolens samarbejdet med virksomhederne, men også elevernes forberedelse og viden om muligheder ifm. søgningen af læreplads.

#4

Organisering, samarbejde og ledelse: Dette tema er strukturelt orienteret og handler i høj grad om mulighederne for at sikre gode samarbejdsstrukturer, arbejdsgange og mødesystematikker på tværs af skolens faggrupper. Temaet er i høj grad relevant for skolernes arbejde med at sikre fælles retning for fx det pædagogiske og didaktiske arbejde, hvilket opleves som afgørende for det gode samarbejde vedr. elevernes trivsel og gennemførelse.

#5

Socialt miljø og fysiske rammer: Temaet omhandler både skolens fysiske rammer, og hvordan disse både kan understøtte og udfordre det faglige læringsmiljø, men også det sociale miljø for eleverne. I temaet er der derfor også fokus på det sociale miljø i form af hvilke tiltag, som både medarbejdere og elever kan iværksætte i arbejdet for at fremme elevernes tilhørsforhold til skolen gennem et trygt socialt miljø.

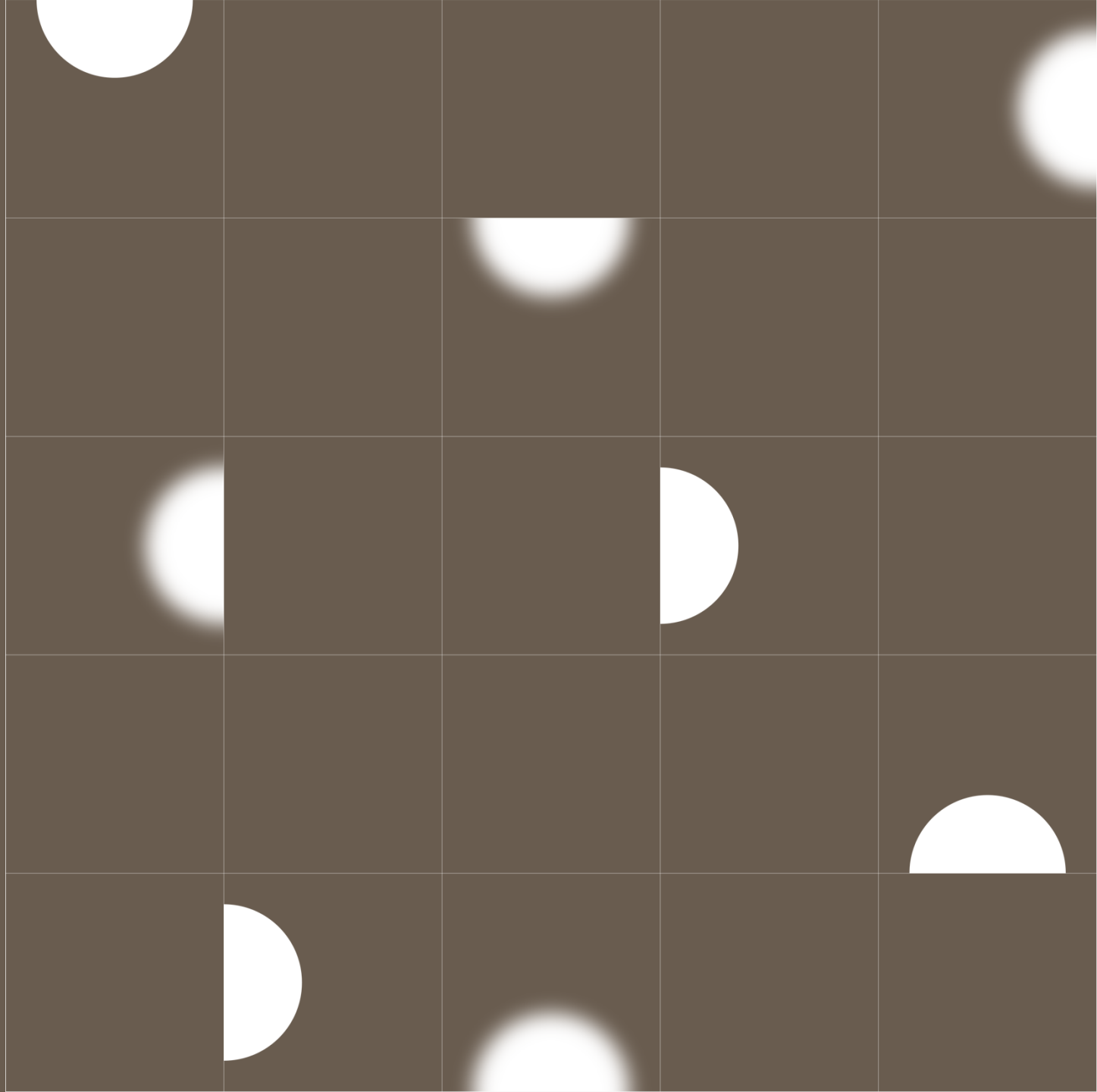
#6

Overgangen mellem skoleforløb: Temaet er vigtigt, da der er identificeret særlige store elevfrafald i overgangene mellem de forskellige skoleforløb. Netop derfor bør tiltag ifm. overgange behandles som et særskilt fokus, da forebyggelsespotentialet skønnes særligt stort i disse perioder.

3 Tema 1: Undervisning

mb

3.1 Undervisning

I analysen er der identificeret en række tiltag, som med fordel kan implementeres i undervisningssammenhænge mhp. at fremme elevernes gennemførelse. Til højre er de 10 tiltag præsenteret, hvorefter de uddybes på de næste sider.

#1 Vekslen mellem teori og praksis

#2 Antal elever i gruppeopgaver

#3 Differentieret undervisning

#4 Lærepladsophold til elever, der er foran pensum

#5 Tilstedeværelse af faglærere

#6 Ekstralærer eller "flyver"

#7 Spejling i faglærerne

#8 Praksisnær undervisning

#9 Klart program for undervisningen

#10 Forbedring af systemer til skema

I det følgende afsnit vil de forskellige best-practice tiltag relateret til undervisningen blive uddybet. Tiltagene præsenteres ud fra tre punkter:

- **Udfordring:** Her beskrives hvorfor der er tale om en udfordring, samt i hvor høj grad skolerne oplever det som en udfordring.
- **Tilgang og implementering:** Her beskrives skolemes håndtering af udfordringen, samt hvilke barrierer der kan være i implementeringsprocessen.
- **Løsning:** Her uddybes de konkrete best-practice løsningsforslag.

Tiltag 1: Vekslen mellem teori og praksis

Udfordring

Målgruppen, som udgør eleverne på træfagenes byggeuddannelse, er en målgruppe, der har tilvalgt en EUD, fordi de har lyst til at bruge hænderne og være udenfor i deres dagligdag. Af samme grund kan det for mange være svært at være stillesiddende i længere tid ad gangen i teoriundervisningen.

Mængden af teori og computerundervisning kom lidt som et chok for mig

- Elev

Tilgang og implementering

Det er vigtigt, at undervisningen tilrettelægges, så eleverne ikke har for mange hele dage med teori, især på GF2. Det er vigtigt, at der er praksis-undervisning i værkstedet hver dag. Det kan være svært, særligt for de udfordrede elever at fokusere hele dagen med mange timers teori.

Der vil dog være perioder, særligt på hovedforløbet, hvor det er svært at undgå, at eleverne skal side flere dage i teorilokalet. Dette kan være op mod svendepøver, eller andre perioder hvor der skal bruges længere tid i AutoCAD. Både lærere og elever udtrykker forståelsen for, at det kan være svært at bruge flere dage i AutoCAD.

Der er dog også en kollektiv forståelse af nødvendigheden i at bruge flere sammenhængende timer og måske dage, fordi det kræver en større fordybelse for at lære programmet ordentligt. Desuden kan der på nogle skoler være udfordringer med værkstedskapaciteten, der gør, at praktiske lokaler ikke altid er ledige.

Løsning

Opsummerende kan det siges, at i de perioder hvor det er muligt, er det fordelagtigt at tilrettelægge undervisningen, så der i størst muligt omfang veksles mellem teori og praksis. Her har flere undervisere succes med at starte dagen i teorilokalet og skifte til undervisning i hallen om eftermiddagen.

Andre, som har tilstrækkelig kapacitet, foretrækker at lade både klasselokalet og værkstedet "stå åbent" for eleverne i løbet af dagen, så de selv kan gå til og fra lokalerne, hvilket samtidig understøtter muligheden for at tilpasse undervisningen efter den enkelte elevs niveau og tempo i opgaveløsningen.

At der altid er mulighed for at gå i praktiklokale er et drømmescenarie

- Faglærer

Tiltag 2: Antal elever i gruppeopgaver

Udfordring

Det er varierende i hvilken grad skolerne gør brug af gruppeopgaver, og samtidig også hvor store grupperne er. Der er skoler, der har oplevet, at hvis gruppestørrelserne bliver for store, kan der være elever, som gemmer sig i mængden og dermed ikke selv bidrager tilstrækkeligt til gruppeopgaven. Dette afspejler sig ofte senere i prøverne, hvor netop disse elever har svært ved at bestå, fordi de i princippet ikke har efterlevet læringsmålene, men derimod lukreret på gruppemedlemmernes indsats.

Dette betyder også, at der kan være tale om lange perioder, hvor eleverne formår at gemme sig i gruppeopgaverne, men hvor konsekvensen i form af frafald først sker ifm. prøverne. Perioden, hvor det er muligt at forebygge denne slags frafald, er derfor lang.

Tilgang og implementering

Det er blevet et opmærksomhedspunkt hos flere skoler, at nedjustere gruppestørrelsen, for at sikre at alle gruppedeltagerne bidrager til opgaveløsningen. Samtidig kan det være en balancegang, særligt i starten på et GF2-forløb, hvor større grupper kan understøtte en god klassedynamik. Såfremt dette praktiseres, er det dog vigtigt, at de store grupper ikke bliver en fast procedure i undervisningen, da dette udfordrer faglærerens mulighed for at gennemskue hvilke elever, der halter efter i den faglige udvikling.

Løsning

På baggrund af ovenstående er det en anbefaling, at antallet af elever i gruppeopgaver i bedst mulige omfang begrænses for at sikre rammer for samarbejdet, der understøtter, at alle elever deltager aktivt og bidrager efter evne til opgaveløsningen. På denne måde øges muligheden for løbende understøttelse af de fagligt svageste elever, og dermed reducere risikoen for, at de falder fra uddannelsen pga. udfordringer med at bestå prøver.

Tiltag 3: Differentieret undervisning

Udfordring

Der er på de fleste skoler blevet identificeret et differentieret fagligt niveau blandt eleverne. Nogle elever kommer fra en baggrund, hvor en eller begge af deres forældre er håndværkere, og er født ind i faget, og derfor allerede før uddannelsens start har en masse erfaring. Andre elever er måske skiftet fra gymnasiet, og har aldrig før haft en hammer i hånden. Dette betyder, at de dygtige elever ofte er hurtigt færdige med deres opgaver og keder sig, og dem der har svært ved opgaverne kan falde langt bagud.

Skolerne oplever udfordringer ved at håndtere den store faglige forskel, der kan være mellem eleverne, som ofte resulterer i, at det er de mest udfordrede elever, som får mest opmærksomhed i undervisningen, da frafaldsrisikoen ofte vurderes højest her.

Det er et problem for de udfordrede elever, hvis de ikke kan få hjælp hurtigt nok. - Faglærer

Jeg når slet ikke at have kontakt med de dygtige elever i undervisningen. Dem overser man hurtigt, og det er ærgerligt, at jeg ikke kan bruge mere krudt på dem - Faglærer

Tilgang og implementering

Måden skolerne tackler dette problem på er ved at differentiere undervisningen. Dette ses fx i tilfælde, hvor opgavebeskrivelsen varieres således, at de stærkeste elever modtager en opgave af kompleks karakter, hvorimod de udfordrede elever får en mere simpel udgave af samme opgave. Dette kunne fx være ved variation af opgavens krav om træbeklædning.

Andre skoler har gode erfaringer med at have et katalog af ekstraopgaver, som kan tilbydes til de elever, som hurtigst løser opgaven. En udfordring ved implementering af tiltag som disse kan være ressourcemæssigt, da det kræver ekstra tid både at planlægge og udføre differentieret undervisning.

Løsning

Det anbefales, at der altid bliver tilbudt en undervisning med varierende sværhedsgrad. Dette indebærer ekstra udfordrende opgaver for de stærke elever og lettere opgaver for dem, der har behov for ekstra støtte. En succesfuld implementering af dette vil ikke blot kunne understøtte engagementet i undervisningen, men tilmed også lette faglærernes oplevelse af, at tiden til de mest udfordrede elever prioriteres på bekostning af tiden til de stærkeste elever.

Tiltag 4: Lærepladsophold til elever, der er foran pensum

Udfordring

Dette tiltag bundes i samme problematik som beskrevet i tiltag nr. 3, hvor mange skoler oplever, at de stærkeste elever til tider er så hurtigt færdige med opgaverne, at de ofte keder sig, hvis ikke der er flere opgaver at give sig til. Nedenstående tiltag adskiller sig dog fra tiltag nr. 3, idet dette udelukkende målrettes fagligt stærke elever med en læreplads.

3.4 Undervisning

Tilgang og implementering

Det er vigtigt at holde eleverne i gang, og derfor tilbyder nogle skoler at sende fagligt stærke elever ud på lærepladsen i kortere perioder, når de er færdige med deres opgaver. Dette gælder både i perioder på GF2 og HF.

Det kan være fordelagtigt for elevernes motivation, at kunne tilbyde dem muligheden for at tilbringe en kortere periode på lærepladsen, når de er foran pensum på skolen, da dette vil spare dem for "spildtid" i undervisningen.

Det er dog vigtigt, at beslutningen tages i overensstemmelse med de pågældende elever, da denne løsning netop har til formål at understøtte deres motivation og engagement. Nogle elever har givet udtryk for, at de ikke ønsker at bruge ekstra tid på lærepladsen, og i disse tilfælde, er løsningen naturligvis ikke optimal.

En udfordring ved implementeringen af dette er, at mange elever ikke har en læreplads på grundforløbet, hvor der grundet de store elevhold er størst risiko for ventetid i undervisningen. Samtidig kan det være udfordrende for en læreplads at håndtere henvendelser vedr. opgaver til lærlinge med kort varsel. Dermed stiller dette tiltag store krav til både faglærernes, lærepladsens samt elevernes fleksibilitet.

Løsning

På baggrund af ovenstående anbefales det at afdække lærepladsens mulighed for at tage imod elever i kortere perioder, hvor fagligt stærke elever er foran pensum. Samtidig er det også vigtigt, at sikre, at det er i den enkelte elevs interesse.

Vi, der var hurtigt færdige, skulle jo vente på dem, der var langsomme. Hvis vi så hjalp dem, så smuttede de bare, og så skal vi lave det færdigt for dem.

Det er rart at være foran, men man kan godt mærke, at lærernes fokus er på dem, der ikke er så gode. - Elever

Tiltag 5: Tilstedeværelse af faglærer

Udfordring

Flere elever udtrykker, at de til tider kan opleve, at faglærerne ikke er tilgængelige i undervisningen, hvilket særligt er udtalt i hallen, hvor flere elever oplever, at de ikke kan finde faglæreren. Det skyldes bl.a. at faglærerne laver andre praktiske opgaver, er på lærerværelset eller måske dækker ind på flere hold ad gangen.

Ikke desto mindre kan situationer som disse blive problematiske i længden. Dels fordi eleverne, og særligt yngre elever på GF, kan have svært ved at administrere meget frie rammer, og dels fordi det opleves som demotiverende og hæmmende for elevens faglige udvikling, hvis de ikke kan opsøge den fornødne hjælp på de rette tidspunkter.

Tilgang og implementering

Faglærerne omtales af mange elever som helt centrale for, at de har et godt uddannelsesforløb. Af samme grund er det væsentligt, at faglærerne opleves som tilgængelige og fysisk tilstede i løbet af dagen og i særdeleshed i undervisningssammenhænge.

Dette gælder både for GF og HF-forløb, hvor det skal være let for eleverne at opsøge hjælpen, når den kræves. Samtidig kan en tydelig tilstedeværelse af faglærerne understøtte en tryk relation mellem elev og faglærer, hvilket af mange elever beskrives som et centralt bidrag for deres trivsel på skolen. På de fleste skoler vil der altid være en faglærer til stede, hvorfor dette tiltag primært appellerer til perioder, hvor der opleves ressourceknaphed i form af mangel på faglærere grundet fx PD (Pædagogisk Diplomuddannelse) og sygemeldinger.

Løsning

Det kan umiddelbart lyde simpelt at anbefale, at der altid skal være en faglærer til stede i undervisningssammenhænge, men det kan i perioder stille store krav til planlægningsarbejdet. At kunne prioritere dette som ufravigelig praksis vil derfor både kræve ledelsesmæssig opmærksomhed, tilstrækkelige ressourcer og en fleksibel organisering omkring faglærergruppen.

Tiltag 6: Ekstra lærer eller ”flyver”

Udfordring

I forlængelse af den udfordring, som beskrives i tiltag 5, opleves tilstedeværelsen af én faglærer ikke altid som tilstrækkeligt for hverken elever, faglærere eller vejledere. En af de helt store problemer i undervisningen ift. at forebygge frafald er nemlig elev-faglærer-ratioen.

Det er en udpræget oplevelse, at der er mange elever til få faglærere, hvilket øger elevens ventetid på hjælp, udfordrer det gode læringsmiljø og endeligt faglærerens relationelle arbejde med eleverne. Mange faglærere italesætter problematikken og i særdeleshed den indflydelse det både har på det pædagogiske arbejde, kvaliteten af undervisningen og i sidste ende gennemførelsen.

Essensen af nedenstående citat er hørt på tværs af flere faglærere og skoler, og understreger i høj grad den sammenhæng, der opleves at være mellem elev-faglærer-ratioen og gennemførelsesgraden:

Får man 16 elever ind til en start, får man 16 elever gennem uddannelsen. “

Får man 26 elever ind, får man stadig kun 16 gennem.

Store hold er et kæmpe problem ift. frafald.

- Faglærer

Tilgang og implementering

Nogle skoler har i perioder med store elevhold succes med at implementere en ekstralærer i undervisningen, som eleverne kan efterspørge hjælp hos. Her er det vigtigt, at ekstralærerens kompetencer matcher de behov, som eleverne har. I nogle situationer drejer det sig måske om pædagogisk støtte og vejledning, hvorimod det i andre situationer er mere relevant med supplerende håndværksfaglighed i undervisningen.

En anden mulighed er at organisere faglærergruppen i mindre teams, hvor faglærere kan agere faste ’flyvere’ på hinandens elevhold og dermed dække ind for hinanden ifm. fravær. På denne måde understøttes også elevernes oplevelse af tilknytning og kontinuitet i undervisningen. Her har en skole haft stor succes med at implementere samarbejdsformen PLF (professionelle læringsfællesskaber).

Løsning

Det anbefales at elev-faglærer-ratioen tilpasses således, at det hverken er på bekostning af elevernes faglige udvikling og trivsel samt faglærernes mulighed for at tilbyde kvalificeret undervisning. Samtidig bør organiseringen omkring faglærere understøtte gode og fleksible løsninger i håndteringen af fravær som følge af PD, da dette er forudsigeligt fravær, som derfor bør kunne håndteres hensigtsmæssigt.

Ovenstående tiltag er ressourcetunge og vil derfor kræve en ledelsesmæssig prioritering af ressourcer. Dog vurderes tiltaget at have stort potentiale i at fremme elevernes gennemførelse.

Tiltag 7: Spejling i faglærerne

Udfordring

En stor andel af målgruppen, som søger ind på træfagernes byggeuddannelse, har tilvalgt uddannelsen grundet et ønske om at gennemføre en praktisk uddannelse og dermed også fravalgt en mere boglig vej.

Samtidig er det en gennemgående fortælling blandt mange af eleverne, at de i folkeskolen har oplevet skoletræthed og udfordringer ved at møde op og deltage i undervisning. Disse oplevelser bunder ofte i faglige eller sociale udfordringer, men også i diagnoser såsom ordblindhed og ADHD. Derfor ligger der en vigtig opgave i at engagere og motivere disse elever samt at omvende deres opfattelse af, hvad det vil sige, at være en ’god elev’.

3.6 Undervisning

Tilgang og implementering

At man ikke behøver flotte boglige karakter for at blive en dygtig håndværker, er en fortælling, som mange faglærere gør en dyd ud af kommunikere til eleverne. Samtidig har flere faglærere gode erfaringer med, at finde nye veje til at inspirere eleverne og vække deres interesse for at uddanne sig.

Hvordan dette gøres er i høj grad bundet op på den enkelte faglærer samt vedkommendes personlige historie og erfaringer. Fælles er dog, at de alle har erfaret, at det inspirerer og vækker interesse, når de deler lidt af dem selv og deres vej gennem faget. Dette kan bl.a. gøres gennem åbenhed omkring egne udfordringer eller dele billeder og erfaringer fra deres egen tid som håndværker.

Jeg starter altid AppWriter, så eleverne kan se, at jeg er ordblind.
Det er vigtigt, at eleverne kan spejle sig i én - **Faglærer**

Jeg har flere gange vist eleverne nogle billeder fra min egen tid i erhvervet.
Fx nogle billeder, hvor jeg står på toppen af Storebæltsbroen.
Det plejer de at syntes, er ret sejt.- **Faglærer**

Løsning

Det anbefales, at man som underviser har et ressourceorienteret blik for eleverne, og at man tænker kreativt i måder, hvorpå man kan inspirere og motivere eleverne i undervisningen. Her viser det sig særligt værdifuldt, hvis man kan få eleverne til at spejle sig i egne fortællinger og erfaringer. Derudover bør undervisere arbejde for at fremme en konstruktiv fortælling om den gode elev, som ikke er afhængig af tidligere erfaringer og resultater fra folkeskolen.

Vores faglærer er god, for han møder os i øjenhøjde. Han fortæller os,
når vi gør tingene forkert, men også når vi gør det godt - **Elev**

Vores faglærer føles næsten som en slags kollega.
Man kan tale med ham om alt, og så er han altid i godt humør - **Elev**

Tiltag 8: Praksisnær undervisning

Udfordring

Flere elever italesætter, at det er en problematik, at undervisningen kan blive for fjern ift. det arbejde, som de udfører på lærepladsen. Dette gælder både den praktiske del, men også den teoretiske del. Elever kan fx have svært ved at forholde sig til matematiske fag, hvis det er ligninger med bogstaver, som ikke relaterer sig til konkrete håndværkerfaglige opgaver.

Tilgang og implementering

Faglærere har gode erfaringer med at gøre den teoretiske undervisning praksisnær ved at matematik fx bliver *anvendt* matematik. På samme måde finder eleverne det spændende og mere relevant, når de kan identificere opgaverne på skolen med det, de laver ude på lærepladsen.

Dette er dog ikke altid muligt, både fordi lærepladseme bruger andre teknikker og materialer end på skolen, og de skal imødekomme nogle undervisningsmål. En uddannelsesleder siger følgende om netop dette.

Eleverne skal være indstillet på at arbejde med andre metoder og materialer end de møder i virksomhederne, da dette er nødvendigt for at tilgodese bekendtgørelsens undervisningsmål og sikre at eleverne tilegner sig grundliggende færdigheder - **Uddannelseschef**

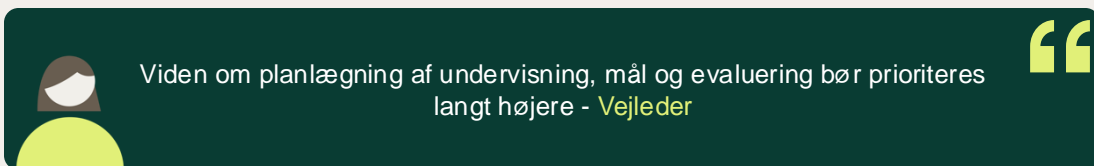
Løsning

Undervisningen skal i størst mulige omfang være tæt forbundet med praksis og give mening i forhold til det, eleverne ender med at arbejde med i virksomhederne. Derudover skal formålet med undervisningen være tydeligt. Matematikundervisningen skal fx være fokuseret på, hvordan eleverne kan bruge det i praksis, så undervisningen ikke fremstår som et 'nødvendigt onde', men derimod anvendelige tilgange og værktøjer, som de kan anvende i håndværket.

Tiltag 9: Klart program for undervisningen

Udfordring

Flere af eleverne på træfagenes byggeuddannelse kan have svært ved at forholde sig til uddannelsen som et sammenhængende uddannelsesforløb med mål, som de skal igennem. Hvis der ikke er et klart og tydeligt fastlagt program for hele forløbet, og den enkelte dag, kan eleverne have svært ved at bevare koncentrationen og ende med at flagre rundt. En vejleder udtaler følgende om overstående problem:

Tilgang og implementering

Der er derfor gode erfaringer med at have et klart program for undervisningen. Dette gælder både ift. et helt undervisningsforløb og dertilhørende pensum, men også på uge- og dagsbasis.

Løsning

På tværs af alder og tidligere skoleerfaring profiterer eleverne af struktur og forudsigelighed, hvorfor der altid bør være en tydelig og overskuelig plan for undervisningen. Flere elever efterspørger mere struktur og information om deres undervisning og uddannelse, hvilket øger deres mulighed for at forberede sig på kommende opgaver og undgå spild tid.

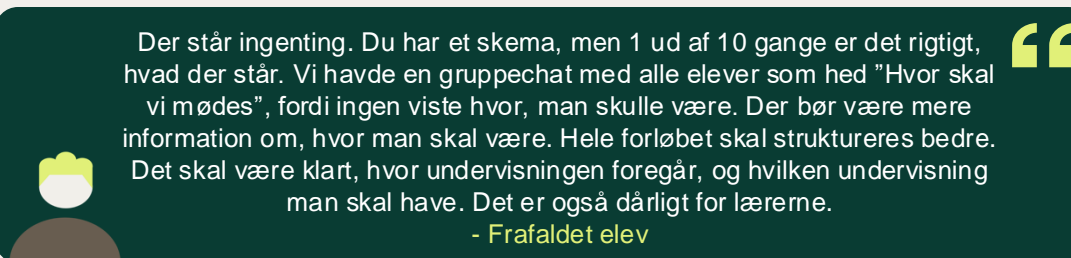
Da der er forskel på, hvor opsøgende de enkelte elever er på disse informationer og planer, bør de altid være tydeligt tilgængelige. Fx kan undervisningsplanen udleveres i papirformat og dagsplanen skrives op på tavlen i klasselokalet.

Tiltag 10: Forbedring af systemer til skema

Udfordring

På nogle skoler oplever eleverne udfordringer med at finde de korrekte lokaler og undervisere. Forkerte informationer i skemaet kan resultere i forvirring, spildtid og stress, som påvirker undervisningskvaliteten og elevernes læringsoplevelse negativt.

Eleverne efterspørger et pålideligt IT-system, der er opdateret med korrekte lokaler og undervisere for at sikre en klar struktur og forudsigelighed i deres skoledag. Dog er der skoler, hvor denne udfordring ikke eksisterer, hvis de har faste lokaler eller allerede velfungerende og opdaterede skemasystemer.

Tilgang og implementering

For at løse disse udfordringer bør skolerne implementere et pålideligt og brugervenligt system, som regelmæssigt opdateres. Dette system skal gøre det nemt og overskueligt for elever, lærere og andre ansatte at se deres skemaer, lokaler og undervisere. Procedurer for løbende opdatering af systemet skal etableres for at sikre, at informationerne altid er korrekte.

Løsning

Skolerne bør have et robust og intuitivt skemasystem, der hjælper elever og lærere med at planlægge deres tid effektivt og undgå unødvendig forvirring og spildtid. Dette vil understøtte en mere struktureret skolegang og en forbedret undervisningsoplevelse, hvilket kan øge både lærernes og elevernes trivsel og effektivitet. Samtidig er det vigtigt, at eleverne allerede på første dag introduceres for disse skemasystemer, og hvordan de bruges i praksis.

4 Tema 2: Vejledning

mb

4.1 Vejledning

I analysen er der identificeret en række tiltag, som med fordel kan implementeres i skolens vejledningstilbud mhp. at fremme elevernes gennemførelse. Til højre er de 6 tiltag præsenteret, hvorefter de uddybes på de næste sider.

#1

Synlighed og tilgængelighed

#2

Sund kultur for vejledning

#3

Diversitet i faglighed og kompetencer hos vejledere

#4

Tidlig fraværsopfølgning

#5

Kommunikation med faglærere

#6

Samtale med elever før skolestart

I det følgende afsnit vil de forskellige best-practice tiltag relateret til vejledning blive uddybet. Tiltagene præsenteres ud fra tre punkter:

- **Udfordring** – her beskrives hvorfor der er tale om en udfordring, samt i hvilken grad skolerne oplever det som en udfordring.
- **Tilgang og implementering** – her beskrives skolernes håndtering af udfordringen, samt hvilke barrierer der kan være i implementeringsprocessen.
- **Løsning** – her uddybes de konkrete best-practice løsningsforslag.

Tiltag 1: Synlighed og tilgængelighed

Udfordring

Det kan føles som et stort skridt og være grænseoverskridende at række ud til en vejleder, når man har behov for hjælp. Særligt de mest udfordrede elever kan have svært ved at bede om hjælp, hvis ikke de bliver opsøgt eller tilbudt vejledning. Dette kan resultere i, at de elever, der har behov for støtte, ikke får den i tide, hvilket i mange tilfælde kan øge risikoen for, at de afbryder deres uddannelse. Det er altså afgørende for elevers trivsel og faglige udvikling, at de modtager den rette støtte og vejledning på de rette tidspunkter.

Vejlederen og vejlederens kontor skal være tæt på eleverne - **Faglærer**

Tilgang og implementering

Synlighed og tilgængelighed er begge nøgleord i at sikre eleverne en let adgang til at opsøge og etablere kontakt til en vejleder. Dette kan fx opnås ved at udlevere papirer med billeder og kontaktinformation på vejlederne, så eleverne ved, hvem de kan henvende sig til og med hvilke spørgsmål. Nogle skoler har udviklet plakater og foldere, som alle elever får udleveret på første dag af uddannelsen.

Det er vigtigt, at vejledere er fysisk til stede og let tilgængelige, og at eleverne har kendskab til og har mødt de vejledere, som de kan henvende sig til.

Flere skoler har også gode erfaringer med, at være nysgerrige og opsøge eleverne, når de arbejder i værkstederne, hvilket skaber uformelle anledninger til at tjekke ind hos eleven eller opsøge, hvis en elev virker udfordret fagligt eller socialt.

Løsning

Det anbefales, at skolens vejledningstilbud og vejledere er synlige og let tilgængelige gennem tydelig information og tilstedeværelse. Alle elever bør blive præsenteret for vejlederne i starten af deres skoleforløb.

Dette understøtter elevernes mulighed for at opnå den nødvendige støtte og vejledning, når de har brug for det, hvilket forbedrer deres trivsel og faglige udvikling. Samtidig er det vigtigt, at vejlederne har en let og proaktiv tilgang til eleverne, og at vejlederne opleves som naturlige at møde på gangen omkring klasselokaler og værksteder.

Vi præsenterer os, når eleverne starter, men vi gør meget ud af, at nedbryde de barrierer der er, for at søge vejledning. Meget af kontakten til eleverne, foregår også når de er i værkstedet eller også fanger vi dem ude på gangen. Så bliver det en mere uformel dialog. Det gør vi meget ud af. - **Vejleder**

Tiltag 2: Sund kultur for vejledning

Udfordring

Der kan ofte være et stigma forbundet med at søge hjælp hos en vejleder, hvilket kan udfordre elevernes egen motivation for at opsøge den og modtage den nødvendige støtte. En manglende kultur for at søge vejledning ved behov kan føre til, at eleverne føler sig isolerede og ikke får den hjælp, de både har brug for og krav på, hvilket kan medføre et øget frafald.

Elever bør ikke holde sig tilbage fra at opsøge hjælp, støtte, vejledning eller SPS på grund af frygt for stigmatisering eller pinlighed. Samtidig er det en gentagende fortælling blandt flere elever, at de efter mange år i folkeskolen med udfordringer og særlige støttebehov, har lyst til at starte på en frisk, hvor de ikke gør sig afhængig af den støtte og hjælp, som de ellers har krav på. Netop dette kan tilsvarende udgøre en barriere for, at de elever, som faktisk har brug for hjælpen, ikke ønsker at opsøge den.

Tilgang og implementering

Der er flere gode eksempler på, hvordan skoler arbejder for at sikre en åben og naturlig kultur omkring vejledningen. Først og fremmest har flere skoler succes med at skabe synlige og indbydende vejlederkontorer, som både udtrykker tilgængelighed, men som også skaber trygge rammer omkring vejledningen.

På en af skolerne er SPS-kontoret indrettet som et hyggeligt sted, hvor eleverne kan slappe af, hænge ud og spille PlayStation i deres pauser, hvilket bidrager til, at eleverne føler sig hjemme og trygge ved at opsøge vejledning og SPS på andre tidspunkter i løbet af dagen.

Flere skoler beretter generelt om en positiv udvikling i denne kultur de seneste år, hvor mange elever, der hører fra andre om SPS-støtte, også ønsker hjælp. Dette fremhæves som en positiv udvikling, da flere elever er interesserede i at afdække deres mulighederne for vejledning og SPS. Ved at fremme den gode diskurs omkring vejledning, kan stigma omkring at søge hjælp nedbrydes, hvilket understøtter en skolekultur, hvor elever føler sig trygge ved at opsøge og modtage hjælp.

Det kan hurtigt blive en lang og svær vej for eleven, hvis vejlederkontoret ligger helt nede for enden ad gangen - **Vejleder**

Løsning

Det anbefales, at man på skolerne iværksætter tiltag, som kan fremme en sund kultur for vejledning, hvor det er naturligt og accepteret at søge hjælp. Vejleder- og SPS-kontorerne skal have åbne, indbydende døre og være indrettet som rare og trygge steder.

Samtidig er det vigtigt, at samtlige medarbejdere på skolen understøtter en positiv diskurs omkring vejledningstilbuddene, således at disse afspejler de fysiske rammer omkring vejledningen. En sund kultur for vejledning på tværs af både medarbejdere og elever har et stort potentiale i at styrke indsatsen omkring frafaldstruede elever og derigennem understøtte gennemførelsesraten.

Tiltag 3: Diversitet i faglighed og kompetencer hos vejledere

Udfordring

For eleverne kan der opstå behov for hjælp og støtte, som kalder på forskellige kompetencer og fagligheder for de vejledere, som de søger hjælpen hos. For nogle elever kan det opleves som en styrke, at vejlederen kan spejle elevernes sprogbrug i fagtermer og forståelse for de opgaver, som løses på værkstedet, da dette kan understøtte elevens oplevelse af, at føle sig forstået og på bølgelængde.

I andre tilfælde profiterer eleverne af råd og støtte fra en vejleder, som er tydeligt afkoblet håndværksfagligheden, da dette kan understøtte elevens oplevelse af, at vejledningen foregår i et trygt og objektivt rum, som ikke er afhængig af elevens faglige indsats. At kunne tilbyde en tilstrækkelig vejledning, der tilgodeser elevernes alsidige behov og præferencer, stiller altså store krav til vejledernes faglige profiler og kompetencer.

Jeg har en baggrund i branchen, og jeg kan godt mærke fordelene med at have et håndværksprog og kendskab til branchen. [...] Det er vigtigt at eleverne kan spejle sig i vejlederen. - **Vejleder og faglærer**

Jeg tror det er vigtigt, at sætte forskellige fagligheder i spil. [...] Det ene udelukker ikke det andet - **Vejleder**

Jeg ved intet om håndværkerfaget, men jeg noterer mig lidt forskellige fagbegreber, som jeg så bruger i dialogen med eleverne. Det kan fx være at vide, hvad forskellige værktøjer hedder - **Vejleder**

Tilgang og implementering

Hvordan skolerne organiserer deres vejledningstilbud er forskelligt, hvilket også er et ressourcspørgsmål. Der er dog flere gode erfaringer med, at vejledere uden en håndværksfaglig baggrund kan drage nytte af at tilegne sig indsigt i elevernes faglige kontekst, hvilket kan virke tillidsvækkende i dialogen med eleven. Samtidig oplever andre vejledere, at eleverne kan opfatte ikke-håndværksfaglige baggrund som tryghedsskabende, da dette underbygger vished om, at vejledningen foregår helt afkoblet deres faglige indsats på værkstedet.

Der er ingen tvivl om, at vejledernes kompetencer inden for vejledning, støtte og pædagogik er de mest afgørende for at kunne yde støtte af høj kvalitet, men at kunne kombinere dette med håndværksfaglig indsigt betragtes af mange som en ekstra styrke, der kan forbedre vejledningstilbuddet yderligere.

Løsning

Det anbefales, at skolens vejledningstilbud er organiseret og tilrettelagt på en måde, som bedst mulig understøtter elevernes alsidige præferencer og behov for vejledningen. Med dette menes, at der sikres en vis diversitet i vejledernes fagligheder og kompetencer. Om dette bedst understøttes gennem specialiseringer af vejledningstilbuddene eller kompetenceudvikling hos de enkelte vejledere må være op til den enkelte skole at vurdere.

Tiltag 4: Tidlig fraværsopfølgning

Udfordring

Fravær er ofte et af de første og mest tydelige tegn på, at en elev er i risiko for at frafalde uddannelsen. Manglende opfølgning på elevfravær kan resultere i, at problemer ikke opdages i tide, hvilket kan føre til dårlig trivsel og frafald. Tidligt fravær kan indikere underliggende problemer, som kræver opmærksomhed og handling fra skolen. Skolerne og de ansatte understreger, at denne udfordring er udbredt og vigtig at håndtere.

Der skal handles hurtigt på de elever, der viser tegn på problemer via fravær, før det er for sent, og vejlederne skal gøres opmærksomme på disse elever, så deres faglighed kan bringes i spil. Imidlertid beskriver flere vejledere, at dette ofte udfordres af få anledninger for kollegial sparring og vidensdeling på tværs af faglærere, ledere og vejledere.

Vi har arbejdet på at få forbedret reaktionstiden. Nogle gange reagerer vi for sent på fravær. Vi holder mange advarselssamtaler på grund af for meget fravær. Det er svært at reagere hurtigt på fravær, fordi lærerne skal reagere, før de så melder videre til lederne. Vi arbejder aktivt med at udbrede en enighed omkring, at man skal reagere hurtigt på fravær. Alle de ansatte skal være med på, at der skal reageres hurtigt. Vi holder møder, hvor vi drøfter de elever, der har meget højt fravær eller ikke færdiggør deres afleveringer. Disse elever lægger vi planer for - **Uddannelsesleder**

Vi arbejder aktivt med at udbrede en enighed omkring, at man skal reagere hurtigt på frafald. Alle de ansatte skal være med på, at der skal reageres hurtigt.- **Uddannelsesleder**

Tilgang og implementering

Flere skoler taler om, at sikre finmaskede net for de elever, der udviser en bekymrende adfærd vedr. fravær. Et sådant net kan bl.a. bestå af tidlig opfølgning på elevfravær, hvilket i særdeleshed er vigtigt i de første dage af uddannelsen. Her er det vigtigt, at eleverne fra start fornemmer, at både faglærere og vejledere er optagede af deres fremmøde, og at der er bliver handlet på bekymrende fravær, hvilket fx kunne være ved bekymringsamtaler eller tilbud om anden vejledning eller støtte.

Regelmæssige fraværs møder mellem vejledere og lærere kan også hjælpe med at identificere mønstre og underliggende problemer. For at vejlederne kan hjælpe og støtte de udfordrede elever, før det er for sent, er tæt samarbejde mellem faglærere og vejledere essentielt. Vejlederne skal informeres om de elever, der har brug for ekstra støtte.

Løsning

Det anbefales at implementere systematisk og tidlig fraværsopfølgning for at sikre, at problemer opdages og håndteres hurtigt. Dette indebærer regelmæssige check-ins med fraværende elever og tæt samarbejde mellem vejledere og lærere. Tidlig opfølgning kan forhindre, at mindre problemer udvikler sig til større udfordringer, og sikre, at eleverne får den nødvendige støtte for at forblive engagerede og succesfulde i deres uddannelse. Dette vil forbedre elevernes trivsel og mindske frafald, samtidig med at det viser, at lærerne er engagerede i deres elever.

Vi skal værne om eleven og følge op på deres fravær. Vi skal spørge, hvorfor de ikke var der. De skal føle, at vi gerne vil dem.

- Faglærer

Tiltag 5: Kommunikation med faglærere

Udfordring

Manglende kommunikation mellem vejledere og faglærere kan føre til, at elever med særlige behov eller tegn på behov for støtte ikke får den nødvendige hjælp. Dette kan resultere i, at problemer ikke opdages i tide, og eleverne risikerer at falde mellem to stole.

Vejledernes potentiale risikerer at gå til spilde, hvis de ikke bliver informeret om de elever, der har behov for støtte, og dermed ikke kan anvende deres kompetencer og faglighed effektivt. Flere beskriver derfor et uudnyttet potentiale i at styrke kommunikationen mellem faglærere og vejledere, idet faglærere ofte er de første til at spotte bekymrende adfærd hos eleverne.

Tilgang og implementering

På tværs af alle skoler, som indgår i denne analyse, italesættes samarbejde på tværs af vejledere og faglærere som et afgørende greb til at øge gennemførelsen. Skoler, som har implementeret faste møder på tværs af vejledere og faglærere, beskriver det som særdeles godt tiltag, der understøtter en systematisk dialog omkring udfordrede elever.

Det nævnes dog i samme ombæring, at disse møder ofte flyttes, aflyses eller bruges på andre presserende drøftelser. Ikke desto mindre er det et tiltag, som ved effektiv implementering kan skabe kollegial forpligtelse, som kan styrke det tværfaglige samarbejde.

Ved regelmæssige møder og tæt kommunikation skabes flere anledninger for at gøre status på frafaldstruede elever, samt at sikre løbende informationsudveksling, som kan have stor betydning for den indsats, der målrettes den enkelte elev.

Som vejleder gør jeg meget ud af at spise frokost med faglærerne hver dag. Jeg spørger altid eleverne, om jeg må dele det med faglærerne. Det giver en tryghed for eleverne, at de ved at vejlederne snakker med faglærerne - Vejleder

Samarbejde med faglærere betyder utroligt meget ift. at kunne understøtte de unge på bedst mulige måde. Mange elever synes ikke, at det er fedt at få SPS-vejledning, men i samarbejde med faglærerne finder vi hurtigt frem til, hvilke elever der sidder og gennem sig. Samarbejdet med faglærerne er vigtigt, fordi det gør elevens afstand til vejledning kortere. - Vejleder

Jeg oplever nogle gange, at jeg ikke er velkommen til fx faglærermøder, selvom jeg rigtig godt gad med. Der er ret meget lukkethed. Der er også noget kulturforskel. Jeg oplever ikke altid, at faglærerne synes, at vores funktion er så vigtig - Vejleder

Faglærerne er kongerne i klasselokalet, og som vejleder, kan man godt føle sig nederst i hierarkiet. - Vejleder

Løsning

Det er vigtigt, at vejlederne informeres om elever, der viser tegn på problemer, så deres faglighed kan komme i spil og støtte eleverne effektivt. Her er faglærere en vigtig kilde til denne information. Samtidig kan vejlederne sidde med vigtig viden om en elev, som kan være værdifuld for faglæreren at få indsigt i, hvorfor det anbefales, at der skabes kultur for regelmæssig og tæt kommunikation mellem vejledere og faglærere.

Dette kan både gøres gennem formaliserede møder, men det kan også være gennem fælles frokostpauser på lærerværelset eller delte kontorlokaler. Uanset format, anbefales tiltag som disse som effektive greb til at styrke den relationelle kapacitet på tværs af faggrupper og den samlede indsats mod at fremme gennemførelse.

Vores samarbejde med SPS-vejlederne er meget vigtigt, og det fungerer rigtig godt. De er også en stor del af personalegruppen, hvor de både deltager og planlægger sociale arrangementer for kolleger. - **Faglærer**

Tiltag 6: Samtale med elever før skolestart

Udfordring

Manglende forberedelse og screening af eleverne før skolestart kan resultere i, at de elever, der har behov for vejledning og SPS, ikke får den nødvendige støtte fra starten. Dette kan resultere i, at eleverne får en unødigt svær start på uddannelsen, som kan have afgørende betydning for deres videre trivsel og gennemførelse af uddannelse. Uden tidlig identifikation af vejlednings- og støttebehov risikerer nogle elever at starte deres uddannelse uden den nødvendige støtte og struktur, hvilket kan føre til øget frafald blandt dem, der har brug for ekstra hjælp.

Tilgang og implementering

Flere skoler har haft succes med at foretage opkald før skolestart for at afdække vejledningsbehov og udlevere information om vejledere. Dette kan også foregå fysisk på skolen. Screening af elevers behov for støtte og vejledning, herunder SPS, er nødvendig for at sikre, at alle elever får den nødvendige hjælp fra starten.

Afholdelse af onlinemøder for kommende SPS-elever giver dem mulighed for at dele utrygheder og tanker ift. hvordan støtten bedst tilrettelægges gennem uddannelsen. Dette kan skabe en følelse af tryghed og mod allerede inden skolestart, hvilket kan være særligt vigtigt for de elever, der er bekymrede for at være de eneste med behov for SPS og frygter stigmatisering. At kende til skolens vejledningstilbud samt tidligere erfaringer med SPS-støtte kan både virke beroligende og inspirerende.

Ved implementering af samtaler forud for skolestart er det vigtigt at overveje, hvilke medarbejdere der bør deltage, samt hvordan dette understøtter samtaleformålet. Her mener flere medarbejdere, at det både kan være relevant med deltagelse fra den kommende kontaktlærer, men også vejledere, som tidligt vil have mulighed for at indsamle relevant viden omkring elevens støttebehov. I begge tilfælde forventes det at understøtte en tryghed og tidligt tilhørsforhold hos eleven.

Løsning

Det anbefales, at der implementeres en systematisk tilgang til at kontakte og screene elever før skolestart. Dette inkluderer opkald for at afdække vejledningsbehov, udlevering af papirer med vejlederinformation og afholdelse af onlinemøder for elever, som der identificeres et støttebehov hos.

Ved at sikre, at alle elever får en god start med den nødvendige støtte og information, kan skolen forbedre elevernes trivsel og faglige succes fra dag et. Dette skaber en mere støttende og inkluderende skolestart, som kan hjælpe med at reducere frafald og forbedre elevernes overordnede oplevelse.

Der afholdes altid optagelsessamtaler, men vi er ikke med, selvom vi rigtig gerne vil. Jeg tror, at ledelsen tænker, at vi ikke har tid - **Vejleder**

På optagelsessamtalerne fanger vi mange af de elever, som har SPS-behov. Jo før vi kender til det, desto bedre er det - **Uddannelsesleder**

5 Tema 3: Lærepladser

mb

5.1 Lærepladser

I analysen er der identificeret en række tiltag, som med fordel kan implementeres i arbejdsgangene omkring lærepladser mhp. at fremme elevernes gennemførelse. Til højre er de 5 tiltag præsenteret, hvorefter de uddybes på de næste sider.

#1

Opdateret lærepladskort

#2

Forberedelse af elever

#3

Forberedelse af lærepladser

#4

Kontinuerlig dialog med lærepladser

#5

Anvendelse af og procedurer omkring lærepladsen.dk

I det følgende afsnit vil de forskellige best-practice tiltag relateret til lærepladser blive uddybet. Tiltagene præsenteres ud fra tre punkter:

- **Udfordring** – her beskrives hvorfor der er tale om en udfordring, samt i hvor høj grad skolerne oplever det som en udfordring.
- **Tilgang og implementering** – her beskrives skolernes håndtering af udfordringen, samt hvilke barrierer der kan være i implementeringsprocessen.
- **Løsning** – her uddybes de konkrete best-practice løsningsforslag.

Tiltag 1: Opdateret lærepladskort

Udfordring

Generelt på tværs af alle skoler udgør lærepladser en stor problematik hvilket, særligt i tømrefaget, skyldes mængden af lærlinge ift. antallet af ledige lærepladser. Samtidig oplever en stor andel af eleverne det som en udfordrende proces at søge lærepladser. Mange kan derfor have svært ved at finde en læreplads, hvilket fører til at flere elever ender i skolepraktik og oplever at motivationen for gennemførelse af uddannelsen falder.

Tilgang og implementering

Et tiltag som nogle skoler har brugt til at understøtte elevernes indsats i søgen efter en læreplads, er implementering af et fysisk lærepladskort. Lærepladskortet er et kort over regionen der indeholder logoer og kontaktinformationer på de forskellige lærepladser i området. På den måde har eleverne et meget visuelt og tilgængeligt værktøj, hvor de kan få overblik over de lærepladser, der er i deres nærområde.

Lærepladskortet kan på mange måder minde om lærepladsen.dk, men adskiller sig ved at lærepladserne på lærepladskortet er administreret af virksomhedskonsulenten på skolen. Virksomhedskonsulenten har derfor en vigtig rolle i at holde kortet opdateret, så eleverne oplever oversigten som aktuelt, og samtidig kan stole på at de kontaktoplysninger der fremgår, er opdateret.

Denne arbejdsgang giver dermed virksomhedskonsulenten en regelmæssig anledning til at række ud til virksomhederne og derved understøtte det gode samarbejde, som samtlige skoler oplever som meget vigtigt.

Samtidig giver lærepladskortet også eleverne en lettilgængelig adgang til at opsøge dialog og sparring hos lærepladskonsulenten. På skolerne er der gode erfaringer med at lærepladskortet er printet fysisk og er tilgængeligt i forskellige undervisnings- og vejledningslokaler.

Løsning

Effekten af et geografisk kort med oversigt over lærepladser er naturligvis afhængig af lærlinge-læreplads-ratioen i området, hvor kortet særligt forventes at have god effekt på uddannelser og i områder, hvor der er flere lærlinge end lærepladser. Ikke desto mindre kan tiltaget være værdifuldt for både elever og for skolens samarbejde med virksomhederne.

Da lærlinge-læreplads ratioen i høj grad påvirkes af samfundskonjunkturer, kan det på trods af en nuværende mangel på lærepladser være et godt tiltag at forberede og vedligeholde til tider med mere gunstige forhold for eleverne.

Tiltag 2: Forberedelse af elever

Udfordring

En stor del af eleverne, der starter på træfagenes byggeuddannelse, kommer direkte fra folkeskolen og har derfor begrænset erhvervs erfaring. Flere skoler oplever en udfordring i at mange elever ikke har de fornødne kompetencer til selvstændigt at søge lærepladser, men heller ikke tilstrækkelig indsigt i hvad det vil sige, at være en del af en virksomhed, som både stiller faglige og sociale krav. Samtidig kan det være en omvæltning for mange elever, at komme ud i erhvervet hvor tonen kan være hård, og hvor uskrevede regler kan være svære at gennemskue og navigere i.

Endelig kan det være udfordring at sætte grænser og sige fra for upassende adfærd på en arbejdsplads, hvor man gerne vil gøre et godt indtryk. Disse udfordringer gør sig særligt gældende hos den yngre målgruppe på skolerne, men også de kvindelige elever, som ofte vil opleve, at være den eneste kvinde på arbejdspladsen.

Jeg kan godt huske første gang, jeg fik skældud på lærepladsen. Det var hårdt. Generelt er tonen hårdere ude på virksomheder. - Elev

Første gang man kommer ud på lærepladsen får man lidt et chok, men det vænner man sig til - Elev

Jeg fik 100 nej'er, og det er fordi, at jeg er en pige. Det var en meget hård proces, men nu har jeg fundet en god læreplads, hvor de også ved, hvordan man skal opføre sig overfor piger i faget - Elev

Når vi er i praktik, så står de og råber og skrider. Der er intet filter ude på sådan en byggeplads. Laver man fejl, får man skældud. Det er ligesom en uskrevet regel. Det skal man kunne holde til. - Elev

Tilgang og implementering

Et tiltag der går på tværs af mange skole er derfor en forberedelse af eleverne ift. at søge læreplads og efterfølgende blive en velintegreret del af arbejdspladsen. Skolerne har gode erfaringer med at undervise i fx CV-skrivning, ansøgninger og gennemføre skuespil, som forbereder dem på det første møde med læremester. Undervisning som dette er dels blevet implementeret i elevernes danskundervisning, men også som særskilte undervisningstimer faciliteret af vejledere.

Under elevernes lærepladsophold har skolerne samtidig god erfaring med at være opsøgende ift. at følge op på sårbare elever, hvilket både kan være gennem besøg på lærepladsen eller telefonisk kontakt.

Løsning

Det anbefales, at eleverne i starten af deres uddannelsesforløb tilbydes forberedende undervisning til lærepladsforløbet. Dette kan med fordel indebære undervisning i at skrive CV og ansøgninger samt almen computeranvendelse. Derudover kan rollespil eller drøftelser på plenum omkring god adfærd og skik på arbejdspladsen være værdifuldt bidrag til elevernes forberedelse.

Samtidig er det vigtigt, at der faciliteres drøftelser om den rolle, man udfylder som lærling på en læreplads, samt hvilke gensidige forventninger og grænser der bør være mellem læreplads og lærling. Egenskaber såsom at være mødestabil og disciplineret fremhæves ofte af lærepladserne, hvorfor faglærere og vejledere med fordel også bør prioritere at stille krav om dette i skolesammenhænge, således at eleverne forberedes bedst muligt til at begå sig i erhvervslivet.

Lærepladserne er ligeglade med hvor dygtig en håndværker du er, men at man kan arbejde, er glad og møder til tiden er vigtigt. De kan altid lave en god håndværker ud af dig - Elev

Tiltag 3: Forberedelse af lærepladser

Udfordring

Det er ikke kun eleverne, som kan opleve udfordringer ifm. samarbejdet omkring lærepladser. Virksomhederne, som tilbyder lærepladserne, kan på samme måde opleve vanskeligheder i mødet med uerfarne lærlinge, som ikke er vant til at begå sig på en arbejdsplads.

Samtidig kan eleven have særlige behov som følge af diagnoser såsom ADHD, ordblindhed eller talblindhed, der kan udfordre elevens lærepladsforløb, hvis ikke det italesættes indledningsvist. Foruden diagnoser kan der også være andre faglige eller sociale problemstillinger og omstændigheder, som kan gøre eleven sårbar i sit møde med lærepladsen.

Tilgang og implementering

Flere skoler der har gode erfaringer med at informere lærepladserne om elever med særlige behov eller diagnoser. På den måde har arbejdspladserne indledningsvist få kendskab til elevernes udfordringer og støttebehov, som ofte kan håndteres ved simple tiltag.

5.4 Lærepladser

Det er typisk virksomhedskonsulenter der i tæt dialog med faglærere og vejledere bliver informeret, hvis eleverne har særlige behov, der bør tilgodeses i matchet med en læreplads. Herefter kan virksomhedskonsulenten i samarbejde med den pågældende elev håndtere denne viden ved at målrette lærepladssøgningen samt videregive informationen til relevante lærepladser – naturligvis kun ved samtykke fra eleven.

Det kan være vanskeligt at få elevens samtykke til at informere virksomheden om elevens udfordringer. - *Vejleder*

Skolen skal være mere synlige i forhold til at understøtte virksomheder, som har lærlinge med særlige behov. De skal vide, hvor de kan henvende sig for at få hjælp – *Repræsentant i lokalt uddannelsesudvalg*

Få kortlagt hvilket virksomheder, som ønsker at løfte det ansvar at tage en lærling med særlige behov. I nogen produktionsvirksomheder har vi haft held med at medarbejdere med autistiske træk passer godt ind i faste systemer i arbejdsgangen som på et værksted/fabrik – *Repræsentant i lokalt uddannelsesudvalg*

Løsning

Med samtykke fra eleven anbefales det, at virksomhedskonsulenter understøtter elever med særlige behov i deres kontakt til lærepladsen, således at lærepladsen informeres om støttebehov eller særlige omstændigheder. Denne støtte i kontakten bør allerede tilbydes i elevens indledende kontakt til lærepladsen, således at virksomheden får bedst mulige forudsætninger for at tage godt imod lærlingen.

Samtidig kan det være relevant at tilbyde virksomhederne en mere generel vejledning i hvordan man bedst kan understøtte lærlinge med diagnoser og særlige behov. Generelt set er anbefalingen at dialogen mellem skolen, eleven og lærepladsen er så transparent som muligt, da dette vil fremme mulighederne for at sikre gode lærepladsforløb og dermed øget gennemførelse.

Endeligt kan skolens virksomhedskonsulenter med fordel skabe et systematisk overblik over de lærepladser, som tidligere har erfaring med lærlinge med særlige behov eller udfordringer, således at denne viden ikke forbliver personbåren og samtidig tilgængelig for andre vejlederfunktioner på skolen.

Tiltag 4: Kontinuerlig dialog med lærepladser

Udfordring:

På træfagenes byggeuddannelse er der stor konkurrence om lærepladser, hvilket kræver en betydelig investering i tæt og kontinuerlig dialog med lærepladserne. Regelmæssig kontakt mellem skolen og lærepladserne er afgørende for at sikre gode lærepladsforløb, hvor både lærlinge samt mestre og svende trives i samarbejdet.

At sikre tæt og kontinuerlig dialog med lærepladserne kan imidlertid udfordres af organiseringen i mange virksomheder, hvor ansvaret for lærlinge sjældent er placeret hos en enkelt medarbejder. Dette gør sig særligt gældende i mindre virksomheder.

Tilgang og implementering

For at imødegå denne udfordring anbefales det, at skolerne prioriterer at etablere en tæt og kontinuerlig dialog med lærepladser og mestre. Dette kan opnås gennem regelmæssige møder og løbende kommunikation via telefon og e-mail, men også ved arbejds gange ifm. implementering af et lærepladskort, som blev beskrevet i tiltag 1.

Det er vigtigt, at man i størst mulige omfang har faste kontaktpersoner på både skolen og lærepladsen, som kan tage ansvar for kommunikationen og problemløsningen, da det understøtter rammerne for et tæt samarbejde.

Flere skoler beretter desuden om gode erfaringer med at invitere mestrene ind på skolens matrikel i forskellige anledninger. Det kan fx være ved opstarts dage, hvor mestrene ser en mulighed for at rekruttere lærlinge, men det kan også være til møder ifm. afslutning af skoleforløb, hvor faglærere, elev og mester mødes til en snak om trivsel og faglig udvikling.

5.5 Lærepladser

Løsning

Implementeringen af en kontinuerlig dialog med lærepladser vil forbedre samarbejdet og understøtte mulighederne for, at lærlingene modtager den nødvendige støtte og vejledning under deres ophold.

Uanset i hvilket format dialogen implementeres i, vil en prioritering af dette kunne understøtte elevens oplevelse af sammenhæng mellem lærepladsforløb og skoleforløb, hvilket vurderes afgørende vigtigt for at fremme trivsel og faglig udvikling og derigennem gennemførelse.

 Jeg tror, det vil være et vigtigt signal som uddannelse, at vi som udvalg, skoler, brancher og byggeriets uddannelser gør mere ud af at italesætte vigtigheden af at have løbende samtaler om trivsel, forventningsafstemning og opfølgning på uddannelsen.- **Repræsentant i det lokale uddannelsesudvalg** “

 Vores faglærer er god til at fange, om lærepladserne lærer os det, som de skal. [...] De beskytter os ikke mod mester, men de tager vores parti. Det kan være svært at sige noget til en mester, men så giver de os nogle værktøjer til, hvordan vi kan tage en god dialog med mester - **Elev** “

Tiltag 5: Anvendelse af og procedurer omkring lærepladsen.dk

Udfordring

Der er stor konkurrence om lærepladser på træfagenes byggeuddannelse, hvilket skaber udfordringer for eleverne. Manglende effektiv formidling og koordinering mellem elever, der søger lærepladser, og virksomheder, der søger lærlinge, kan resultere i ineffektiv matchning og øget stress for begge parter. Lærepladsen.dk har potentiale til at afhjælpe denne problematik.

Tilgang og implementering

Lærepladsen.dk er et effektivt værktøj, der kan hjælpe både elever og virksomheder med at finde hinanden. Platformen giver virksomheder mulighed for at se, hvilke lærlinge der søger læreplads, og få detaljeret information om de enkelte elever. Nogle skoler har allerede haft succes med at implementere dette værktøj, hvilket har lettet matchningsprocessen og modtaget positiv feedback fra virksomhederne.

Dog er der også skoler, der har oplevet udfordringer med at få virksomhederne til at anvende platformen. For at optimere brugen af lærepladsen.dk bør der etableres faste procedurer for både informering og vejledning af eleverne i, hvordan de bedst udfylder deres profiler på platformen.

Samtidig bør skolerne aktivt udbrede kendskabet til lærepladsen.dk blandt samarbejdende virksomheder og sikre, at disse virksomheder benytter platformen i deres søgen efter lærlinge. Dette kræver etablering af klare retningslinjer og rutiner for effektiv brug af værktøjet.

Løsning

Implementering af faste procedurer for anvendelsen af Lærepladsen.dk vil skabe en mere struktureret og effektiv matchningsproces mellem lærlinge og lærepladser. Ved at sikre, at eleverne er godt informeret og vejledt i brugen af platformen, og ved at opmuntre virksomheder til aktiv deltagelse, kan Lærepladsen.dk realisere sit potentiale som et vigtigt værktøj i arbejdet med at reducere frafald og øge gennemførelsesraterne.

Ved at skabe klare retningslinjer og praksisser for anvendelsen af platformen kan skolerne forbedre koordineringen mellem elever og virksomheder, hvilket vil resultere i mere tilfredsstillende og succesfulde lærepladsoplevelser for begge parter.

 Vi har erfaring med at nogle virksomhederne sætter stor pris på at lærlinge er lokale, og det er dette system rigtig godt til at understøtte.
- **Repræsentant i det lokale uddannelsesudvalg** “

6 Tema 4: Organisering, ledelse og samarbejde

mb

6.1 Organisering, ledelse og samarbejder

I analysen er der identificeret en række tiltag vedr. organisering, ledelse og samarbejder, som med fordel kan implementeres mhp. At fremme elevernes gennemførelse. Til højre er de 9 tiltag præsenteret, hvorefter de uddybes på de næste sider.

#1

Prioritering af pædagogiske kompetencer

#2

Undervisning i mindre hold

#3

Struktur og kontinuitet i undervisningen

#4

Kommunikation om elever

#5

Pædagogisk Diplomuddannelse (PD) på fuldtid

#6

Tydelig ledelsesmæssig retning for skolens pædagogiske arbejde

#7

Elevfokus i ledelsen

#8

Løbende evalueringer med elever

#9

Samarbejde med lokale uddannelsesinstitutioner

I det følgende afsnit vil de forskellige best-practice tiltag relateret til organisering, ledelse og samarbejde blive uddybet. Tiltagene præsenteres ud fra tre punkter:

- **Udfordring** – her beskrives hvorfor der er tale om en udfordring, samt i hvor høj grad skolerne oplever det som en udfordring.
- **Tilgang og implementering** – her beskrives skolernes håndtering af udfordringen, samt hvilke barrierer der kan være i implementeringsprocessen.
- **Løsning** – her uddybes de konkrete best-practice løsningsforslag.

Tiltag 1: Prioritering af pædagogiske kompetencer

Udfordring

På grundforløbet kommer mange elever direkte fra folkeskolen, og der er betydelige forskelle i deres erfaring med håndværk. Nogle elever har forældre i branchen og derfor en solid forståelse af faget, mens andre er helt uerfarne og har valgt erhvervsuddannelse som et alternativ til den boglige retning i gymnasiet. Disse elever har ofte et større behov for støtte gennem grundforløbet, hvilket stiller højere krav til faglærernes pædagogiske kompetencer.

Det kræver, at man som underviser er klar over, hvordan man etablerer et socialt fællesskab for eleverne. - **Uddannelsesleder**

Manglende pædagogiske færdigheder blandt lærerne kan resultere i, at elever med begrænset erfaring og faglige udfordringer har svært ved at følge med og ikke modtager den nødvendige støtte. Uden tilstrækkelig pædagogisk kompetence risikerer lærerne at overse eller misforstå elever, der kan virke uengagerede eller uinteresserede, hvilket øger risikoen for frafald. De ansatte på de skoler, som har været en del af undersøgelsen, genkender i høj grad denne udfordring og behovet for pædagogiske kompetencer.

Grundforløbene er jo 90 pct. pædagogik og 10 pct. Læring - **Faglærer**

Tilgang og implementering

Det er afgørende at prioritere pædagogiske kompetencer hos faglærerne på grundforløbet. Lærerne bør have stærke pædagogiske færdigheder for at kunne tilpasse undervisningen til elevernes individuelle behov og skabe et inkluderende og støttende læringsmiljø, hvor eleverne tør stille spørgsmål i plenum. Dette er særligt vigtigt for de elever, der har svært ved at følge med, da de er i størst risiko for frafald, hvis de ikke får den nødvendige støtte.

Faglærere, der passer godt til at undervise på grundforløbet, udtrykker, at de brænder for at se deres unge elever udvikle sig og komme igennem grundforløbet som dygtigere og mere motiverede for faget end før.

Nogle af skolerne i undersøgelsen har med stor succes ansat lærere med en solid pædagogisk baggrund eller uddannelse. Undersøgelsen viser tydeligt, at dette har en afgørende betydning i arbejdet med at mindske frafaldet på grundforløbet, og de ansatte vurderer, at det vil have en positiv effekt, hvis dette område prioriteres.

Der er generelt noget med, at de drenge er dårlige til at stille spørgsmål i timerne. De vil ikke vise, at der er noget, som de ikke ved. De er for stolte til at spørge - **Faglærer**

Løsning

For at imødekomme udfordringerne bør skolerne prioritere at have pædagogisk kompetente faglærere til at undervise og især på grundforløbet. De kan eventuelt prioritere at ansætte lærere med pædagogisk baggrund til dette. Dette vil være med til at øge undervisningskvaliteten og forebygge årsager til frafald på særligt GF.

Vi har fået ny strategi, hvor pædagogisk ledelse har stået øverst i jobopslag og andet. Direktionen siger, at det er det er i fokus. Tidligere har fokus været på ren drift og bundlinjen. - **Uddannelsesleder**

Tiltag 2: Undervisning i mindre hold

Udfordring

Store hold kan gøre det vanskeligt for lærerne at give individuel støtte og opmærksomhed til hver enkelt elev. Dette kan resultere i, at elever med særlige behov eller udfordringer ikke får den nødvendige hjælp, hvilket negativt påvirker deres læring og trivsel. Store hold kan også medføre, at eleverne føler sig oversete og mindre engagerede. Dette er en udfordring, som mange skoler, især på grundforløbet, genkender. Endeligt kan store elevhold give være bidragende til et dårligt læringsmiljø hvor støj og urolighed overskygger muligheden for faglig udviklingen.

Tilgang og implementering

Ved at reducere holdstørrelsen til eksempelvis maksimalt 18 elever kan skolerne sikre højere gennemførselsrater og muligheden for mere individuel støtte. Mindre hold giver lærerne bedre mulighed for at fokusere på hver elevs specifikke behov og tilpasse undervisningen derefter.

Selvom det kan være en økonomisk udfordring at have færre elever på holdene, vurderes det til at have en betydelig effekt på at mindske frafaldet. Samtidig er det bemærkelsesværdigt, at både lærere og vejledere fra undervisere italesætter behovet for at reducere antallet af elever på holdene.

Løsning

Mindre hold på maksimalt 18 elever fremmer bedre læring og øger opmærksomheden på den enkelte elevs behov. Dette skaber et læringsmiljø, hvor eleverne føler sig set og hørt, hvilket forbedrer deres motivation og engagement samt reducerer risikoen for frafald. Samtidig kan det også have stor indvirkning på faglærernes arbejdstilfredshed og dermed fastholdelse af medarbejdere, hvilket tilsvarende er en væsentlig faktor for at sikre gode uddannelsesforløb for eleverne.

Giv mig 18 elever, der kommer 18 igennem, giv mig 28 så kommer der 18 igennem - Faglærer

Tiltag 3: Struktur og kontinuitet i undervisningen

Udfordring

Undersøgelsen viser, at mange elever oplever undervisningen og tiden på skolen som ustruktureret, hvilket er en bredt anerkendt udfordring. Et særligt problem er hyppige lærerskift på nogle hold, hvor eleverne kan have flere forskellige lærere i løbet af en uge. Dette kan virke ustruktureret, usammenhængende og dårligt koordineret blandt lærerne.

De hyppige lærerskift kan forstyrre elevernes læring og gøre det vanskeligt at opnå en stabil og sammenhængende undervisningsoplevelse. Dette påvirker især elever, der allerede har svært ved at følge med, og deres motivation og engagement lider under det

Tilgang og implementering

For at sikre stabilitet og kontinuitet i elevernes læring bør antallet af lærerskift reduceres. Dette kan opnås ved at planlægge undervisningen således, at eleverne har færre lærere at forholde sig til gennem deres uddannelsesforløb. Dette kan også understøttes gennem det tidligere belyste tiltag 6 i tema 1 omkring mindre og fleksible organiseringer af faglærerteams.

Det kan godt være svært at få PD til at passe inde i ugen, når man tager den på deltid. Så er man væk fra undervisningen, og hvem skal så holde styr på, hvem der falder fra og får afleveret deres ting osv.

- Faglærer

En mere stabil lærer-elev-relation giver lærerne bedre mulighed for at forstå og imødekomme elevernes individuelle behov, hvilket skaber en mere sammenhængende og effektiv læringsoplevelse og gør undervisningen mere struktureret. Der er bred enighed om, at en reduktion i antallet af lærerskift vil have en positiv effekt på gennemførelsen.

Løsning

Ved at reducere antallet af lærerskift skabes der en mere stabil, kontinuerlig og struktureret undervisningsoplevelse for eleverne. Dette hjælper dem med at fokusere bedre på deres læring, da de kan opbygge stærkere relationer med færre lærere.

En sådan struktur fremmer en bedre forståelse af elevernes individuelle behov og styrker deres motivation og engagement i undervisningen. Dette forbedrer samlet set elevernes faglige udbytte og trivsel samt reducerer risikoen for frafald.

Tiltag 4: Kommunikation om elever**Udfordring**

Manglende kommunikation mellem vejledere, faglærere og skolens ledelse kan resultere i, at elever med særlige behov ikke får den nødvendige støtte og vejledning. Dette kan medføre, at problemer ikke opdages i tide, og elever risikerer at blive overset, hvilket negativt påvirker deres trivsel og læring.

Tilgang og implementering

Effektiv kommunikation mellem vejledere, faglærere og skolens ledelse er afgørende for at identificere og støtte elever med særlige behov. Dette kan opnås gennem regelmæssige opdateringer og samarbejds møder, hvor elevernes fremskridt og udfordringer drøftes i et team.

En systematisk tilgang til informationsudveksling mellem vejledere, faglærere og ledelsen sikrer, at alle relevante oplysninger om elevernes trivsel og behov bliver delt, hvilket muliggør rettidig og målrettet støtte. Dette skal fungere som et sikkerhedsnet, hvor lærere og vejledere opdager elever i risiko for frafald eller dårlig trivsel så tidligt som muligt. Skolerne, der har deltaget i undersøgelsen, har allerede faste procedurer for dette, men flere ønsker hyppigere møder, da de anerkender effektiviteten.

Vi har teammøder hver 14. dag, hvor vi drøfter frafaldstruede elever. Jeg plejer at sige: "Vi kan køre i tåge eller i lys. Vi kan køre med kort eller langt lys. Vi skal hele tiden øve os på at køre med langt lys." Det er vigtigt, at der er en koordinator for møderne.

Møderne skal hjælpe med at gøre det klart, hvem der har fraværproblemer. På teammøderne deltager virksomhedskonsulenten, studievejledere, faglærere og uddannelsesleder.

- Uddannelsesleder

Løsning

Fremme af tæt kommunikation mellem vejledere, faglærere og ledelsen skaber et mere effektivt og støttende læringsmiljø. Regelmæssige opdateringer og samarbejde sikrer, at eleverne får den nødvendige støtte og vejledning, og at færre elever bliver overset. Dette forbedrer elevernes trivsel og læringsudbytte og reducerer risikoen for frafald, da problemer kan identificeres og håndteres hurtigt og effektivt. Endelig er det vigtigt, at skolen har en tydelig arbejdsgang for involvering af forældre i situationer, hvor det vurderes meningsfuldt at inddrage dem bekymringerne vedr. elevens uddannelsesforløb.

Tiltag 5: Pædagogisk Diplomuddannelse på fuldtid**Udfordring**

At sende faglærere på Pædagogisk Diplomuddannelse (PD) kan skabe afbrydelser i undervisningen og vanskeligheder i skemalægningen. Dette påvirker både elevernes læringsoplevelse og lærernes mulighed for at opretholde kontinuitet i undervisningen.

Elever og lærere på de besøgte skoler har udtrykt, at deltid PD skaber problemer i planlægningen og struktureringen af undervisningen, hvilket går ud over undervisningskvaliteten. Samtidig efterspørger mange faglærere anledninger til opsamling af uddannelsens læringsudbyttet samt vidensdeling omkring, hvordan teorien kan implementeres i skolens praksis.

PD giver rigtig god mening for os – men ikke på deltid. Det ville give så meget mere mening at have den fuldtid. - Uddannelsesleder

Tilgang og implementering

Erfaringer viser, at fuldtids PD giver positive resultater for både elever og lærere. Ved at tage PD på fuldtid kan lærerne fokusere på deres efteruddannelse uden at forstyrre den daglige undervisning, hvilket letter struktureringen af skemaer og sikrer kontinuitet. Desuden har det vist sig gavnligt at sende lærere afsted i makkerpar, hvilket styrker kollegiale relationer gennem erfaringsudveksling og samarbejde.

Løsning

Det anbefales at implementere ordninger, hvor faglærere kan tage PD på fuldtid, da dette vil forbedre skemalægningen og elevernes oplevelse af kontinuitet i undervisningen. Det er fordelagtigt, at planlægge faglærernes deltagelse i PD i makkerpar, så de har mulighed for at drøfte det faglige udbytte.

Endeligt bør der implementeres arbejdsgange som giver faglærerne mulighed for at samle op og drøfte den viden, som udledes af PD, samt hvordan denne kan implementeres i egen praksis. Her kunne samtlige faglærere i teamet med fordel deltage, således at de faglærere, som for længst har taget en PD, fortsat vil kunne holde sig opdateret på pædagogiske greb i undervisningen.

Tiltag 6: Tydelig ledelsesmæssig retning for skolens pædagogiske arbejde

Udfordring

Undersøgelsen viser, at pædagogiske kompetencer er afgørende for faglærerne på grundforløbet og spiller en central rolle i at øge gennemførelsen. PD er derfor vigtigt, men ineffektiv anvendelse og opfølgning kan begrænse dets potentiale. På nogle skoler findes en negativ opfattelse af PD blandt faglærerne, hvilket kan reducere effekten af uddannelsen, som dels er et lovkrav, men også en ressourcetung prioritering.

Manglende ledelsesmæssig retning og støtte gør det vanskeligt at ændre denne opfattelse og sikre en effektiv integration af PD i undervisningen. Uklare retningslinjer kan føre til inkonsistent brug af PD og utilstrækkelig anvendelse af ny viden.

Tilgang og implementering

Ledelsen skal tage ansvar for at ændre opfattelsen af PD og sikre klare retningslinjer for dets anvendelse. Lærerne skal føle, at PD giver dem ny og brugbar viden, som de kan anvende i deres undervisning. Skolen skal støtte denne kultur, hvilket bl.a. kan understøttes gennem at sikre anledninger for kollegial sparring og vidensdeling om pædagogiske greb, som også blev nævnt i tiltag 5.

En skole har gode erfaringer med at implementere et såkaldt PD-model 0, som forud for deltagelse på PD skal introducere nye medarbejdere for skolens principper om pædagogiske arbejde. Dette sker gennem præsentation af udvalgt pædagogisk materiale, observation af kollegers undervisning samt supervision af egen.

Vi har nogle meget kompetente SPS-vejledere siddende, som ikke er blevet spurgt angående kompetencer i pædagogik. Ledelsen kunne tage fat i SPS-vejlederne og spørge om de kunne bidrage med deres pædagogiske kompetencer ift. kulturen og undervisningen i blandt lærerne osv.

- Vejleder

Løsning

En tydelig ledelsesmæssig retning for skolens pædagogiske arbejde er afgørende, hvilket allerede bør gælde i rekrutteringens af medarbejdere. Ledelsen bør aktivt arbejde for at ændre opfattelsen af PD og etablere klare retningslinjer for dets anvendelse og integration i undervisningen. Regelmæssige opsamlingsmøder vil give faglærerne mulighed for at dele og anvende ny viden. Implementeringen af et PD-modul 0 til onboarding af nye medarbejdere vil sikre en hurtig og effektiv integration i skolens pædagogiske praksis.

En klar retning og prioritering af skolens pædagogiske ressourcer og indsats vil skabe en mere sammenhængende og målrettet undervisningspraksis, hvilket vil gavne både lærere og elever og bidrage positivt til at øge gennemførelsen på skolen.

Tiltag 7: Elevfokus i ledelsen

Udfordring

Mange faglærere og vejledere beskriver demotivation i arbejdet med at mindske frafald, da de oplever, at ledelsen ofte prioriterer økonomiske hensyn over elevernes trivsel. På flere skoler er der en oplevelse af, at elevernes individuelle behov og trivsel ikke bliver tilstrækkeligt imødekommet, hvilket kan påvirke uddannelseskvaliteten negativt. For at skabe et støttende miljø og effektivt øge gennemførelsen er det essentielt, at eleverne bliver anerkendt som unikke individer med forskellige behov. Det er også vigtigt, at dette synspunkt afspejles klart i ledelsens tilgang og handlinger.

Tilgang og implementering

Det er klart, at økonomiske hensyn, budgetter og andre administrative overvejelser er nødvendige og fylder en del af driften af en skole. Dog bør dette ikke skinne igennem på en måde, der demotiverer elever og lærere og dermed går ud over uddannelsens kvalitet og elevernes gennemførelse.

Ledelsen bør prioritere elevernes trivsel og behov som en central del af skolens kultur og praksis. Dette kan opnås ved at implementere politikker og procedurer, der understøtter elevernes velbefindende. Ledelsen skal aktivt arbejde for at skabe en skolekultur, hvor eleverne føler sig anerkendt og værdsat som unikke individer.

Det er meget vigtigt. Jeg hører eksempler, hvor der er byggematerialer til 30 kr. pr. dag pr. elev. Dette påvirker tydeligt eleverne. Dette økonomiske hensyn påvirker elevernes trivsel og læreevner.

- Repræsentant fra lokalt uddannelsesudvalg

Løsning

For at sikre en elevcentreret ledelse bør skolen etablere klare retningslinjer og procedurer, der i størst mulige udstrækning tilgodeser elevernes trivsel over økonomien. Dette indebærer en aktiv indsats for at møde eleverne i øjenhøjde og forstå deres specifikke behov, men også at skabe rammer, som giver medarbejdere mulighed for at agere efter disse behov.

Ved at prioritere elevernes trivsel kan skolen skabe et mere støttende og inkluderende læringsmiljø, hvilket vil forbedre elevernes motivation, engagement og faglige udbytte. Desuden vil en sådan tilgang også motivere lærerne til at gøre en fælles indsats for at mindske frafald, da de vil se deres arbejde som en investering i de unges fremtid fremfor blot at bidrage til økonomiske mål.

Tiltag 8: Løbende evalueringer med elever

Udfordring

For at sikre, at eleverne føler sig hørt, set og motiverede, er det afgørende med løbende evalueringer og elevinddragelse. Uden elevfeedback risikerer undervisningen at blive mindre tilpasset elevernes behov og ønsker, hvilket kan resultere i lavere motivation og engagement.

Evalueringerne kan også identificere elever, der ikke trives eller har udfordringer, som kræver opmærksomhed. Eleverne skal føle, at deres stemme bliver hørt, at de bliver set som individuelle personer i et stort system, og at deres feedback har reel indflydelse på undervisningen og skolemiljøet.

Tilgang og implementering

Evalueringer og elevinddragelse kan sikres gennem forskellige metoder, såsom elevsamtaler mellem faglærere og elev samt brug af evaluerings-spørgeskemaer. Det er essentielt, at disse værktøjer anvendes primært som redskaber for den enkelte lærer til at forbedre undervisningen og elevernes trivsel, snarere end som ledelsesværktøjer til kontrol.

Evalueringerne skal anvendes til at sikre trivsel, forbedre undervisningen og øge gennemførelsen. Dette fremmer en åben og konstruktiv dialog mellem elever og lærere. For at undgå at evalueringerne bliver for tidskrævende og skriftlige, bør skolerne finde en balance, hvor evalueringer er nyttige og effektive uden at overbelaste hverken lærere eller elever. Flere af de deltagende skoler i undersøgelsen har haft succes med både lærer-elev-samtaler og spørgeskema-evalueringer og vurderer, at det bidrager positivt til elevernes læringsoplevelse og motivation.

Det er vigtigt, at det er faglærerne som bruger evalueringerne. Det er ikke ledelsen, der skal sidde og måle på det, og når ledelsen får den fine evaluering, de er på jagt på, så får man det ikke indført ned til faglæreren, og det er der problemet, fordi det så ikke bliver brugt til det som det skal. - Repræsentant fra lokalt uddannelsesudvalg

Vi har møder med elevrepræsentanter og undervisere i løbet af den sidste uge på forløbet, og gennemgår godt og skidt. Og giver feedback til lærere og elever. Det vil sige, at vi følger forløbene tæt.

- Repræsentant fra det lokale uddannelsesudvalg

Løsning

Det anbefales, at der implementeres systematiske og løbende evalueringer, der både kan inkludere elevsamtaler og spørgeskemaer. Evalueringerne skal anvendes som værktøjer for lærerne til at tilpasse og forbedre deres undervisning, elevernes trivsel og arbejdet med gennemførelse.

Ved brug af spørgeskemaer bør disse være anonyme, således at eleverne ikke tilbageholder sårbare inputs. Samtidig er det vigtigt, at evalueringerne holdes enkle, og at man undgår overdreven skriftlighed, så man holder fokus på det, som evalueringerne er sat i værk for – at fastholde og støtte eleverne.

Ved at inddrage eleverne og tage deres feedback alvorligt, kan skolen skabe et mere engagerende og inkluderende læringsmiljø samt lettere identificere elever, der ikke trives eller har brug for yderligere støtte fra vejledere eller faglærere, hvilket vil øge både trivsel og fagligt udbytte for eleverne.

Tiltag 9: Samarbejde med lokale uddannelsesinstitutioner

Udfordring

Mange elever vælger erhvervsuddannelser uden en klar forståelse af, hvad uddannelsen indebærer, hvilket fører til frafald, når de opdager, at uddannelsen ikke matcher deres interesser eller forventninger. Dette problem opstår ofte på grund af manglende information og vejledning om de praktiske aspekter og faglige indhold, som træfagenes byggeuddannelse indeholder.

Hvis elevernes forventninger ikke stemmer overens med det de møder på skolen, resulterer det ofte i frafald. Der er derfor stor mening i at arbejde med indsatser, som arbejder med at øge informationsniveauet om uddannelsen, men også hvad det vil sige at gå på en erhvervsuddannelse.

Tilgang og implementering

For at løse denne udfordring etableres der, på forskellige måder på tværs af skolerne, samarbejder med andre lokale uddannelsesinstitutioner. En skole har et samarbejde med den lokale folkeskole om, at elever allerede i 5. klasse får lov til at komme på besøg på erhvervsskolen og prøve kræfter med tømrerfaget. Uddannelseslederen fortæller, at det skaber et kendskab og tilknytningsforhold for folkeskoleeleverne til erhvervsskolen.

Uddannelseslederen oplever, at det har en stor betydning i sig selv, at folkeskoleeleverne tidligt lærer bygningen og stedet at kende, og at erhvervsskolen dermed bliver en reel del af det fremtidige uddannelsesvalg. Hver folkeskoleklasse kommer en gang om året, så det kræver også mange ressourcer at holde samarbejdet ved lige, da det er mange uger om året, hvor der er besøg, fortæller uddannelseslederen.

En anden skole har etableret samarbejde med en række efterskoler i nærområdet, hvor en vejledere, faglærer og elevrepræsentant tager ud og præsenterer skolens uddannelser en gang om året.

Løsning

Implementeringen af tiltaget fører til flere konkrete fordele. For det første får eleverne bedre information og kendskab til uddannelsen inden de starter, så uddannelsesvalget bliver mere kvalificeret. For det andet får eleverne realistiske forventninger ved at opleve uddannelserne i praksis og tæt på, hvilket mindsker risikoen for og frafald. Desuden fører det til et forbedret match, da eleverne med et klarere billede af uddannelserne er mere tilbøjelige til at vælge en uddannelse, der passer til deres interesser og evner.

Samarbejdet mellem institutionerne betyder også, at ressourcer og viden kan deles og udnyttes bedre, hvilket øger kvaliteten af vejledningen om uddannelsesvalget. I sidste ende bidrager tiltaget til en øget sandsynlighed for fastholdelse, da eleverne er bedre forberedt og mere engagerede i deres uddannelsesvalg.

7 Tema 5: Sosialt miljø og fysiske rammer

7.1 Socialt miljø og fysiske rammer

I analysen er der identificeret en række tiltag vedr. skolens sociale miljø og fysiske rammer, som med fordel kan implementeres mhp. At fremme elevernes gennemførelse. Til højre er de 6 tiltag præsenteret, hvorefter de uddybes på de næste sider.

#1

Sociale tiltag i de enkelte klasser

#2

Fællesskab og sammenhold

#3

Studieture og dagsudflugter

#4

'Pigegrupper' på tværs af uddannelser

#5

Involver eleverne i kreativ indretning

#6

Mulighed for at bo på kollegie (skolehjem)

I det følgende afsnit vil best-practice tiltag relateret til socialt miljø og fysiske rammer blive uddybet. Tiltagene præsenteres ud fra tre punkter:

- **Udfordring** – her beskrives hvorfor der er tale om en udfordring, samt i hvor høj grad skolerne oplever det som en udfordring.
- **Tilgang og implementering** – her beskrives skolernes håndtering af udfordringen, samt hvilke barrierer der kan være i implementeringsprocessen.
- **Løsning** – her uddybes de konkrete best-practice løsningsforslag.

Tiltag 1: Sociale tiltag i de enkelte klasser

Udfordring

Under uddannelsen er det vigtigt, at elever oplever et tilhørsforhold, som både relaterer sig til skolen i sin helhed, men i særdeleshed også til den enkelte klasse. Når dette ikke er tilfældet, vil eleverne hurtigt føle sig alene og isolerede, hvilket både skader deres trivsel og motivation for uddannelsen. Manglende social interaktion og fælles aktiviteter kan forhindre eleverne i at udvikle tillidsfulde relationer til deres klassekammerater, hvilket yderligere påvirker deres trivsel og engagement negativt.

Grundet de mange ophold på erhvervsskoler, hvor eleverne skiftevis er på skolen og ude på lærepladser, er det en særlig udfordring at opretholde et fast socialt miljø. Det er derfor essentielt at gøre en særlig indsats for at fremme elevernes sociale trivsel.

Eleverne efterspørger flere små, hyggelige arrangementer på klasseniveau, snarere end store begivenheder på tværs af hele skolen, som koncerter eller barer, der ofte ikke har den ønskede effekt. Denne udfordring er bredt anerkendt på de skoler, vi har besøgt.

Noget af det, vi har set, der har haft stor betydning er etableringen af gode sociale fællesskaber. Det kræver at man som underviser er klar over, hvordan man etablerer et socialt fællesskab for eleverne. - **Uddannelsesleder**

Tilgang og implementering

Det anbefales at der introduceres sociale tiltag i de enkelte klasser, såsom morgenmadssamlinger, grillarrangementer og fælles aktiviteter. Disse tiltag kan styrke sammenholdet blandt eleverne og fremme en mere inkluderende og støttende kultur i hver klasse. Mange skoler har gode erfaringer med, at disse tiltag foregår på faglærerens opfordring, og at det er afgørende for elevernes deltagelse, at det foregår i skoletiden.

Regelmæssige sociale aktiviteter kan hjælpe eleverne med at opbygge stærkere relationer til hinanden, hvilket forbedrer deres trivsel og engagement i undervisningen. Det er afgørende, at disse tiltag integreres som en naturlig del af skolekulturen og støttes af både lærere og ledelse.

Jeg synes, at de sociale tiltag skal ske ude i de enkelte klasser. Vi skal jo repræsentere det gode studiemiljø, men vi skal måske også turde at give nøglerne til eleverne, så de også kan bidrage til det gode miljø. - **Faglærer**

Løsning

Implementeringen af sociale tiltag på klasseniveau er essentiel i arbejdet med at mindske frafald. Regelmæssige sociale aktiviteter som morgenmadssamlinger og grillarrangementer kan hjælpe eleverne med at opbygge relationer og støtte hinanden, hvilket forbedrer deres trivsel og engagement, men også oplevelse af sammenhold og tilhørsforhold.

En inkluderende og støttende klassekultur kan reducere frafald ved at sikre, at alle elever føler sig som en del af fællesskabet og får den nødvendige støtte fra deres klassekammerater og lærere.

Det anbefales, at faglærerne særligt i starten hjælper med at igangsætte de sociale aktiviteter, hvorefter der med fordel kan gives plads til større elevindflydelse, således at eleverne selv kan tage initiativ til aktiviteterne. Det er dog vigtigt, at der fortsat er opbakning fra skolen til disse aktiviteter, samt at der i størst mulig udstrækning afsættes tid til sociale arrangementer i skoletiden. Dette vurderes særligt vigtigt på hold, hvor elever er bosiddende langt fra skolen.

Tiltag 2: Fællesskab og sammenhold

Udfordring

Mange elever har påpeget manglen på sociale arrangementer ved starten af deres uddannelse, og de efterspørger flere ryste-sammen-lege for bedre at lære hinanden at kende. Dette ville kunne styrke fællesskabet både socialt og fagligt.

Ved begyndelsen af et nyt skoleår oplever mange elever usikkerhed og social distance, hvilket kan hæmme deres evne til at integrere sig og danne relationer, som er afgørende for deres trivsel, engagement og fastholdelse på uddannelsen.

Uden et stærkt socialt netværk kan eleverne føle sig isolerede og mindre motiverede til aktiv deltagelse i undervisningen. Manglende følelse af fællesskab kan også føre til højere frafaldsrater, da eleverne ikke føler sig forbundne med deres klassekammerater eller skolen som helhed.

Der er nærmest ingen sociale aktiviteter. Heller ikke engang da vi startede. Der kunne man godt have brugt en ryste-sammen-tur

- Elev

Vores oplevelse er, at den målgruppe vi får ind på GF1 og GF2, de kan ikke selv finde ud af at skabe en god klassestruktur/fællesskab. De er nødt til at få lidt voksenhjælp til at skabe den gode kultur i klassen. Vi skal blive bedre til at hjælpe de sociale tiltag fra starten af. Måske man også skal tage nogle dage ud af kalenderen i klasserne, så man får prioriteret det.

- Faglærer

Tilgang og implementering

For at fremme fællesskabet og styrke relationerne mellem eleverne kan skolen arrangere ryste-sammen-aktiviteter ved skolestart. Disse aktiviteter kan bryde isen og skabe et stærkere socialt miljø i klasserne. Det er vigtigt at planlægge aktiviteter, der opfordrer til samarbejde og interaktion, så eleverne hurtigt lærer hinanden at kende i en uformel og støttende atmosfære.

Fælles rundvisninger på skolen ved skolestart kan også give eleverne en bedre fornemmelse af deres nye omgivelser og skabe en fælles forståelse af skolens faciliteter og kultur. Dette adresserer også udfordringen med, at nogle elever har svært ved at finde lokalerne, hvilket kan være særligt problematisk på en stor ny skole.

Implementeringen kræver, at faglærerne ser værdien i de sociale aspekter og kan dedikere energi og opmærksomhed til disse aktiviteter. Dette understreger også behovet for, at faglærerne på grundforløbet besidder pædagogiske kompetencer.

Løsning

Implementeringen af ryste-sammen-aktiviteter, fælles rundvisninger og generelt flere sociale tiltag ved skolestart kan bidrage til at skabe et stærkere fællesskab og en følelse af sammenhold blandt eleverne.

Disse tiltag kan reducere usikkerhed og social distance, hvilket fremmer et støttende læringsmiljø, hvor eleverne føler sig trygge og værdsatte. Ved at styrke relationerne mellem eleverne kan skolen skabe et mere engageret og motiveret elevmiljø, hvilket kan reducere frafaldsraterne og forbedre elevernes samlede skoleoplevelse.

Opsummerende anbefales det, at der i højre grad prioriteres ressourcer til sociale aktiviteter i elevernes opstart. Dette gælder både i form af tid, personale og penge til at afvikle aktiviteter såsom fællesspisning og remedier til aktiviteterne.

7.4 Socialt miljø og fysiske rammer

Tiltag 3: Studieture og dagsudflugter

Udfordring

Som påpeget i Tiltag 1 og Tiltag 2, er der blandt mange elever en efterspørgsel efter flere sociale aktiviteter, især på klasseniveau og særligt i begyndelsen af deres uddannelse. Når eleverne starter, er de nye og har brug for at komme hinanden ved og lære deres klassekammerater at kende. Eleverne efterspørger et bedre socialt miljø og aktiviteter, der kan skabe en mere hyggelig og sammenhængende klasse.

Desuden oplever eleverne ofte en ensartet og triviell hverdag på skolen, præget af ventetid, når de skal vente på, at andre elever færdiggør deres opgaver. Manglende variation i undervisningen kan være demotiverende. For at tackle disse udfordringer kan studieture og dagsudflugter være en både fagligt og socialt givende løsning.

Eleverne er af og til på faglige ekskursioner. Jeg tror, det vil være meningsfuldt at lave ture med fokus på det sociale også - **Vejleder**

Tilgang og implementering

Planlægning af studieture og dagsudflugter kan effektivt styrke det sociale sammenhold i klasserne og give eleverne mulighed for at opleve nye miljøer og situationer uden for skolens rammer.

Disse ture kan have en faglig dimension, som fx besøg på relevante arbejdspladser for at se, hvordan teorien anvendes i praksis, eller besøg på kulturelle institutioner og natursteder for at fremme socialt sammenhold og personlig udvikling. Studieturene bør integreres i undervisningsplanen for at supplere det faglige indhold og give eleverne praktiske erfaringer, som kan illustrere anvendelsen af deres læring i virkelige arbejdsituationer.

Løsning

Implementeringen af studieture og dagsudflugter kan bidrage til at skabe et stærkere fællesskab og forbedre elevernes trivsel og motivation. Ved at tilbyde oplevelser uden for skolens rammer kan eleverne få nye perspektiver og berigende erfaringer, der styrker deres uddannelse og motivation.

Disse aktiviteter kan bryde den ensformige skolehverdag og styrke sammenholdet i klassen. Dette kan føre til øget engagement og en forbedret skoleoplevelse, hvilket i sidste ende kan reducere frafaldsraterne.

Tiltag 4: 'Pigegrupper' på tværs af uddannelser

Udfordring

På de undersøgte uddannelser er der en markant overrepræsentation af mænd i forhold til kvinder. Dette skaber en udfordring, da kvinder kan tøve med at søge ind på disse uddannelser af frygt for at stå alene eller opleve stigmatisering som en af de få kvinder. Selvom mange kvinder trives godt på uddannelsen, viser undersøgelsen også, at nogle kvinder risikerer at falde fra, hvis de bliver isoleret og ikke føler sig tilpas i miljøet.

Samtidig italesættes der på tværs af faglærere og vejledere på skolerne en særligt opmærksomhed på kvindernes trivsel på elevholdene. Det bunder i en gentagende udfordringer med sexistiske kommentarer og upassende adfærd, som særlig er udtalt blandt de yngre elever.

På trods af at skolerne også beretter om gode håndteringer af situationer som disse, er der ingen tvivl om, at det kan være udfordrende at være kvinde på mandsdominerede uddannelser som på træfagenes byggeuddannelse, hvor der hverken er mange kvinder at spejle sig i blandt eleverne eller faglærerne.

7.5 Socialt miljø og fysiske rammer

Tilgang og implementering

Flere skoler har oprettet frivillige sociale tiltag og fællesskaber for kvinder på tværs af uddannelserne. Disse grupper giver kvinder mulighed for at møde andre kvinder, skabe relationer og styrke sammenholdet. Tiltagene skal være frivillige for at sikre, at de kvinder, der ønsker det, kan deltage uden at føle sig pressede.

Derudover har mange skoler haft succes med at samle de kvinder, der er på samme årgang, på de samme hold, så de ikke er de eneste kvinder i klassen. Det er vigtigt at bemærke, at kønsforskelle i sig selv ikke er problematiske, men at kulturen og miljøet på skolerne kan være udfordrende for nogle kvinder.

På skoler, som har kvindelige faglærere, opleves dette som en styrke for både elever og internt blandt medarbejderne på skolen. Dette kan være med til at understøtte de kvindelige elevers spejling i faglærerne, men også sikre dem en ligesindede relation, hvor man kan drøfte erfaringer og bekymringer.

Mange skoler har desuden gode erfaringer med at samarbejde med Boss Ladies, som netop arbejder for at rekruttere flere kvinder til de tekniske erhvervsuddannelser.

Som vejleder er jeg blevet opmærksom på at prøve samle piger fra murer, struktør osv. Så man kunne prøve at få et fællesskab på tværs, sådan lidt uformelt - **Vejleder**

Løsning

Implementeringen af frivillige 'pige grupper' på tværs af uddannelserne kan bidrage til at skabe et støttende fællesskab og forbedre kvindernes trivsel og fastholdelse på uddannelserne. Ved at tilbyde disse sociale tiltag og sikre, at kvinder ikke er isolerede på deres hold, kan skolerne skabe et mere inkluderende miljø.

Dette kan hjælpe med at reducere frafaldsraterne blandt kvinder og fremme en kultur, hvor alle føler sig tilpas og velkomne, hvilket vil gavne både den enkelte elev og det samlede uddannelsesmiljø.

Tiltag 5: Involver eleverne i kreativ indretning

Udfordring

Undersøgelsen har fremhævet, at følelsen af tilhørsforhold til skolen ofte er svag blandt eleverne. Dette kan tilskrives den hyppige vekslen mellem skoleophold og lærepladser, hvilket resulterer i, at eleverne sjældent tilbringer længere perioder på skolen. Mange elever oplever desuden skolens lokaler som uinspirerende og kedelige, hvilket kan forstærke følelsen af manglende tilhørsforhold. Manglen på sociale arrangementer efter skoletid bidrager yderligere til denne udfordring.

Tilgang og implementering

En effektiv måde at styrke elevernes tilhørsforhold til skolen på er ved at give dem indflydelse på skolens indretning. Skolerne kan udnytte elevernes færdigheder ved at lade dem deltage aktivt i indretningen af skolens områder.

På flere skoler har eleverne været involveret i projekter, hvor de har bygget og malet inventar til fællesområderne. Fx har tømreruddannede elever konstrueret bord-bænkesæt til skolens gange, mens malerelever har dekoreret væggene med symboler og kreative visualiseringer. Dette tiltag giver eleverne mulighed for at anvende deres praktiske færdigheder og se deres arbejde blive brugt og værdsat på skolen. Et eksempel på en sådan succes er en skole, hvor eleverne deltog i renoveringen af kantinen, hvilket skabte et mere indbydende miljø for alle.

Løsning

Ved at involvere eleverne i skolens kreative indretning kan skolerne styrke følelsen af ejerskab og tilhørsforhold. Dette skaber ikke kun et mere inspirerende og engagerende miljø, men også en stærkere forbindelse mellem eleverne og skolen. Eleverne får mulighed for at se deres praktiske arbejde anvendt og værdsat, hvilket kan øge deres stolthed og motivation. Dette tiltag kan også bidrage til at skabe et mere dynamisk og inkluderende skolemiljø, hvor eleverne føler sig som en integreret del af skolens fællesskab. Forhåbentlig kan dette styrkede tilhørsforhold bidrage til bedre trivsel og øget gennemførelse, da eleverne vil føle sig mere engagerede og motiverede til at fuldføre deres uddannelse.

Tiltag 6: Mulighed for at bo på kollegie (skolehjem)

Udfordring

Elever, der har lang transporttid til deres uddannelsessted, kan opleve nedsat motivation til at møde tidligt og deltage aktivt i skoledagen. Lange transporttider kan gøre det vanskeligt for disse elever at deltage i sociale aktiviteter og engagere sig fuldt ud i skolens fællesskab. Dette kan også påvirke deres overvejelser om at gennemføre uddannelsen, da lang transporttid kan være en betydelig faktor. Derfor er det vigtigt at tilbyde en løsning, der kan afhjælpe disse udfordringer.

Tilgang og implementering

Ved at tilbyde kollegieværelser eller skolehjem til elever, der kommer langvejs fra, kan skolerne reducere pendlingstiden og forbedre elevernes trivsel. Skoler, der allerede tilbyder denne mulighed, har rapporteret positive erfaringer, hvor eleverne udtrykker stor tilfredshed med ordningen.

Kollegierne fungerer som sociale fællesskaber, hvor eleverne kan bo sammen og opbygge stærke relationer med deres medstuderende. Dette skaber et støttende miljø, der kan være særligt gavnligt for elever, der er langt væk hjemmefra. At bo på kollegie kan især være nyttigt i starten af uddannelsesforløbet, hvor eleverne har brug for tid til at tilpasse sig og etablere nye relationer.

Løsning

Implementeringen af kollegieværelser eller skolehjem for elever, der kommer langvejs fra, kan betydeligt forbedre deres trivsel og engagement. Ved at eliminere lange transporttider får eleverne mere tid og energi til at fokusere på deres uddannelse og deltage i sociale aktiviteter.

Kollegierne skaber et stærkt socialt fællesskab, hvor eleverne føler sig som en integreret del af skolen. Dette kan føre til øget motivation, bedre trivsel og en højere gennemførelsesrate, da eleverne lettere kan tilpasse sig skolens miljø og opbygge vigtige sociale relationer.

Det kan øge gennemførelsen at der er mulighed for "college-følelsen".
Det kan give en efterskoleånd - Faglærer

De har et rigtig godt socialt fællesskab på kollegierne - Faglærer

8 Tema 6: Overgange mellem skoleforløb

mb

8.1

Overgange mellem skoleforløb

I analysen er der identificeret en række tiltag, som med fordel kan implementeres i overgangene mellem skoleforløb mhp. at fremme elevernes gennemførelse. Til højre er de 5 tiltag præsenteret, hvorefter de uddybes på de næste sider.

#1

Klar struktur og planlægning

#2

Samarbejde mellem faglærerne

#3

Lærere kan observere hinandens undervisning

#4

Konkret plan for GF1

#5

Deltagelse i undervisning på senere forløb (peer to peer)

I det følgende afsnit vil best-practice tiltag relateret til overgange mellem skoleforløb blive uddybet. Tiltagene præsenteres ud fra tre punkter:

- **Udfordring** – her beskrives hvorfor der er tale om en udfordring, samt i hvor høj grad skolerne oplever det som en udfordring.
- **Tilgang og implementering** – her beskrives skolernes håndtering af udfordringen, samt hvilke barrierer der kan være i implementeringsprocessen.
- **Løsning** – her uddybes de konkrete best-practice løsningsforslag.

Tiltag 1: Klar struktur og planlægning

Udfordring

Undersøgelsen har afsløret en gennemgående tendens blandt eleverne, der føler, at undervisningen og forløbets opbygning mangler struktur. Eleverne har ofte kun en vag idé om de kommende opgaver og forløbets overordnede mål. Flere elever efterspørger mere information om, hvad de kan forvente i løbet af deres uddannelse, herunder krav til eksamener, læringsmål for de enkelte forløb og en klar forståelse af de opgaver, de skal gennemføre.

Den manglende struktur resulterer i spildtid, hvor eleverne venter på at få instruktioner om den næste opgave, hvilket de oplever som ineffektivt og demotiverende. Dette problem forværres af, at eleverne ofte bruger denne ventetid på deres telefoner, hvilket faglærerne peger på som en betydelig udfordring. Udfordringen italesættes særligt af de ældre og mere ressourcestærke elever.

Tilgang og implementering

For at imødekomme disse udfordringer bør skolerne sikre en tydelig og omfattende strukturering af planen for hvert forløb fra starten. Eleverne skal informeres om alle aspekter af deres uddannelsesrejse, herunder specifikke opgaver, eksamenskrav og læringsmål. En praktisk løsning kan være at udarbejde et kompendium eller en digital platform, hvor eleverne kan få adgang til detaljerede beskrivelser af kommende opgaver og forløb. Dette vil gøre det muligt for eleverne at forberede sig på forhånd og reducere den tid, de bruger på at vente på instruktioner.

Selv om dette ikke erstatter lærerens rolle, kan det hjælpe eleverne med at begynde at læse på opgaven, sætte sig ind i den og overveje den på forhånd. En klar plan vil øge elevernes engagement og motivation ved at give dem en følelse af forberedelse og sikkerhed.

Løsning

Implementeringen af en tydelig struktur og planlægning kan forbedre elevernes oplevelse af deres uddannelse markant. Et kompendium eller en digital platform med detaljerede beskrivelser af opgaver og forløb kan give eleverne en bedre forståelse af, hvad der forventes af dem. Samtidig kan det være bidragende til en mere selvstændig opgaveløsning.

Dette vil ikke kun reducere spildtiden, men også hjælpe eleverne med at føle sig mere forberede og sikre i deres uddannelsesrejse. Dette gælder både for ressourcestærke og udfordrede elever. En klar struktur vil også gøre det lettere for faglærerne at holde eleverne engagerede og fokuserede, da eleverne vil have en bedre forståelse af, hvad de skal opnå og hvornår. Dette kan i sidste ende føre til øget gennemførelsesrate og en mere effektiv læringsproces.

Vi synes stadig, at der er behov for struktur. Man trisser lidt rundt, hvis man er færdig med sin opgave, inden man må i gang med den næste opgave. Der er ikke nok læsestof til, at vi kan sætte os selv i gang. Der er spildtid, fordi vi venter på faglæreren. Vi ved, hvad vi skal igennem i løbet af GF2 med eksamener. Men vi synes ikke, vi ved så meget om, hvad der skal ske. Vi har ikke så meget information.

Generelt kunne vi godt tænke os, at der var mindre ventetid og mere effektivt arbejde. Vi vil gerne selv læse vores ting igennem som lektie. Og vi vil også gerne gå i gang med næste opgave selv, men vi ser en barriere i, at vi ikke kan læse os frem til, hvad vi skal som det næste - **Elever på GF2 med gymnasial baggrund**

Tiltag 2: Samarbejde mellem faglærerne

Udfordring

Undersøgelsen har tydeligt vist, at der er udfordringer med overgangene mellem forskellige skoleforløb, hvilket ofte resulterer i en usammenhængende og dårlig struktureret læringsoplevelse. På nogle skoler er der endda blevet rapporteret om faglærere, der taler hinandens forløb ned, hvilket yderligere forværrer situationen. Manglende samarbejde og koordinering mellem faglærere kan skabe en fragmenteret læringsrejse for eleverne.

Dette er særligt problematisk ved overgangen mellem grundforløb 1 (GF1) og grundforløb 2 (GF2), men også i andre overgange, hvor manglende kontinuitet i undervisningen kan føre til forvirring og lavere motivation blandt eleverne, hvilket negativt påvirker gennemførelsesraten.

Der er mange GF2 lærerne, der siger, at eleverne stadig ikke kan møde til tiden. De mener, at der mangler en disciplinering fra GF1. Dertil siger lærerne på GF1, at det er noget helt andet de er i gang med end disciplinering. Den forståelse for hinanden skal vi ramme, så vi kommer væk fra, at det handler om, at andre ikke har gjort deres arbejde godt nok. - **Uddannelsesleder**

Når eleverne starter på GF2, bliver de mødt med fortællingen om, at deres *rigtige* uddannelse starter nu - **Faglærer**

Tilgang og implementering

For at sikre en glidende overgang mellem GF1 og GF2, samt andre forløb, bør der arbejdes på at øge samarbejdet og den relationelle koordinering mellem faglærere. På nogle skoler er lærerne opdelt i siloer, både fagligt og ift. fysisk placering, hvilket betyder, at lærerne på grundforløbet ikke er i kontakt med dem på hovedforløbet. Dette kan afhjælpes ved at arrangere regelmæssige møder, hvor faglærere diskuterer læringsmål, undervisningsmetoder og evalueringer. Deling af information og erfaringer vil fremme en mere sammenhængende og kontinuerlig undervisning.

Desuden bør skolerne udvikle fælles undervisningsplaner og strategier, der understøtter elevernes progression mellem forløbene, så der er en klar rød tråd i deres læringsrejse. Praktiske tiltag som at fremme uformelle samtaler mellem lærere, fx over frokosten eller på lærerværelset, kan også styrke samarbejdet og sikre en mere flydende overgang mellem forløbene.

Løsning

Implementeringen af øget samarbejde og koordinering mellem faglærere kan skabe en mere sammenhængende og kontinuerlig læringsoplevelse for eleverne, hvilket særligt er vigtigt i overgange der medfører skift af faglærere. Harmonisering af læringsmål og undervisningsmetoder på tværs af forløbene vil reducere forvirring og skabe en mere struktureret og forudsigelig uddannelsesrejse.

En mere sammenhængende undervisning vil også øge elevernes motivation og engagement, hvilket kan føre til højere gennemførelsesrater og en forbedret uddannelsesoplevelse. En prioritering af dette tiltag vil kræve en stor ledelsesmæssig opmærksomhed, som skal sikre, at der skabes rammer og anledninger for både formel og uformel sparring og vidensdeling på tværs af faglærere.

Tiltag 3: Lærere kan observere hinandens undervisning

Udfordring

Som beskrevet i Tiltag 1 og særligt Tiltag 2, er der udfordringer i overgangene mellem forløbene og forløbenes opbygning og struktur. Disse udfordringer kan resultere i en følelse af usammenhængende forløb og uklarhed om læringsmålene og sammenhængen i undervisningen.

Dette er yderligere problematiseret, når der er for mange lærerskift i klasserne og undervejs i forløbene, som nævnt i temaet "Organisering, ledelse og samarbejde". En del af udfordringen ved overgangen mellem forløb skyldes manglen på indsigt og forståelse mellem lærerne om deres respektive undervisningsmetoder.

Tilgang og implementering

For at sikre en mere glidende overgang mellem skoleforløbene, især mellem GF1 og GF2 og fra grundforløb til hovedforløb, kan lærerne observere hinandens undervisning. Ved at deltage som observatører i hinandens undervisning i starten af forløbet, kan lærerne lære af hinandens undervisningsmetoder og få indsigt i, hvordan undervisningen modtages af eleverne.

Observationerne kan bidrage til en bedre forståelse af elevernes behov og udfordringer, hvilket vil gøre det muligt for lærerne at tilpasse deres undervisningsmetoder mere effektivt. Desuden kan lærerne give hinanden konstruktiv feedback og blive inspireret til at forbedre deres egen undervisning. Dette vil bidrage til at skabe en mere ensartet, sammenhængende og struktureret undervisning.

Løsning

Implementeringen af en ordning, hvor lærerne observerer hinandens undervisning, kan forbedre samarbejdet og øge den pædagogiske kvalitet på tværs af forløbene. Ved at deltage som observatører kan lærerne opnå en dybere forståelse af forskellige undervisningsmetoder og deres effektivitet, hvilket også kan være et værdifuldt greb i onboardingprocesser.

Dette vil skabe en mere sammenhængende undervisningsoplevelse for eleverne og sikre en glidende overgang mellem forløbene. Desuden vil denne praksis fremme en kultur af kontinuerlig læring og faglig udvikling blandt lærerne, hvilket i sidste ende vil forbedre elevernes læringsudbytte og reducere risikoen for frafald.

Det lyder som en supergod ide! - Faglærer

En ting er at være uddannet håndværker, men at undervise i faget er noget helt andet. Det kunne være en god idé, at man som ny faglærer fik lov til at følge en af de andre lærere i begyndelse. Eleverne måler og vejer os hele tiden, og de kan jo se, hvis vi er usikre. Det kan næsten føles som en eksamen hver gang, man stiller sig op foran eleverne - Faglærer

Tiltag 4: Konkret plan for GF1**Udfordring**

Særligt på grundforløb 1 (GF1) oplever mange elever en mangel på konkret plan, målsætning og struktur, hvilket resulterer i en udbredt opfattelse af, at forløbet blot er noget, der skal overstås. Både elever og faglærere har en tendens til at betragte GF1 som en mindre vigtig del af uddannelsen, med udtalelser som *"Det er først på GF2, jeres uddannelse starter."*

Denne holdning medfører, at eleverne oplever GF1 som spildtid, hvilket kan føre til forvirring og demotivation. Uden en klar plan og forståelse af, hvad de skal opnå, kan eleverne have svært ved at se sammenhængen og værdien i forløbet, hvilket kan resultere i lavere engagement og øget risiko for frafald.

Denne udfordring er tæt knyttet til problematikken beskrevet i Tiltag 1 om manglende struktur i undervisningen generelt.

Tilgang og implementering

For at imødegå denne udfordring bør der udarbejdes en konkret plan for GF1, der skaber en klar struktur og definerer mål for, hvad eleverne skal igennem, og hvad de skal kunne efter GF1. Planen skal omfatte detaljerede beskrivelser af læringsmål, opgaver og projekter.

Ved at give eleverne tydelig vejledning og forståelse af, hvad de skal opnå, kan GF1 gøres mere meningsfuldt og brugbart. Planen bør munde ud i et konkret resultat eller milepæl, som eleverne kan arbejde hen imod, hvilket kan give dem en følelse af opnåelse og motivation.

Der skal være tydelig mål og planer for GF1. Det bliver hurtigt for abstrakt og løst – både for os lærere, men også for eleverne. Det er svært at vise sikkerhed i stoffet, når der ikke rigtig er et stof. Eleverne har brug for struktur, men vi har ikke en ramme, der kan give dem struktur. Det er for løst. - Faglærer

Løsning

Implementeringen af en konkret plan for GF1 vil skabe en klar struktur og mål for eleverne, hvilket vil forbedre deres motivation og engagement. Ved at give eleverne tydelig vejledning om, hvad de skal opnå, og hvordan de skal gøre det, kan skolerne hjælpe dem med at se betydningen af GF1.

Dette vil reducere forvirring og usikkerhed, samtidig med at eleverne får en følelse af opnåelse, når de fuldfører GF1 med et konkret resultat. En klar og struktureret plan vil også gøre det lettere for lærerne at guide og støtte eleverne gennem forløbet, hvilket vil forbedre den overordnede læringsoplevelse og reducere risikoen for frafald.

Ved implementeringen af en mere tydelig plan og struktur for GF1, er det en vigtig opmærksomhed, at dette både skal tilgodesee elever, som allerede på forhånd ved, hvilken uddannelse de vil vælge efter endt GF1, men også de elever, som bruger GF1 som en vej til afklaring. Særligt for de elever, som allerede føler sig afklaret ift. uddannelsesvalg, er det vigtigt, at de oplever, at der på trods af dette, stadig er en plan og mål for deres indsats på GF1.

Tiltag 5: Deltagelse i undervisning på senere forløb (peer to peer)

Udfordring

Dette tiltag relaterer sig til tidligere nævnte udfordringer omkring overgangene mellem skoleforløb. Eleverne mangler ofte en klar struktur og overblik over hele uddannelsen, hvilket skaber usikkerhed og manglende motivation.

Mange elever har begrænset kendskab til, hvad de forskellige forløb indebærer, de eksamenskrav de skal opfylde, og de læringsmål, der skal nås i hvert forløb. Denne mangel på klarhed kan resultere i lavt engagement og øget risiko for frafald.

Derudover er der en udfordring med det sociale liv på tværs af klasser og forløb, hvilket skyldes erhvervsuddannelsernes struktur med skiftevis læringsophold på skolen og praktikophold på lærepladsen.

Tilgang og implementering

For at imødegå disse udfordringer kan skolerne implementere peer-to-peer deltagelse i undervisningen på senere forløb. Dette kan indebære, at elever fra tidligere forløb deltager i undervisning på senere forløb for at få indsigt i, hvad der venter dem.

Dette tiltag vil kræve mere planlægning og logistik for skoler, der befinder sig på forskellige adresser, men mange skoler i vores undersøgelse vurderer, at det vil være relativt nemt at implementere og ikke særligt ressourcekrævende.

Foruden at give eleverne en bedre forståelse af deres uddannelsesrejse og de krav, der stilles til dem, kan dette tiltag styrke sociale bånd mellem elever på tværs af klasser og forløb, hvilket kan have en positiv indvirkning på deres trivsel og engagement. Eleverne vil få mulighed for at tale med andre, der har været igennem samme forløb, hvilket kan give dem værdifuld indsigt og støtte.

Løsning

Implementeringen af peer-to-peer deltagelse i undervisning på senere forløb vil skabe en bedre sammenhæng og forståelse for eleverne om deres uddannelsesforløb. Ved at lade eleverne få et indblik i senere forløb kan skolerne reducere usikkerheden og øge motivation, hvilket vil føre til højere motivation og engagement.

Dette tiltag kan også fremme en kultur af samarbejde og vidensdeling blandt eleverne, hvilket vil styrke deres læringsoplevelse og øge gennemførelsesraten. Ved at etablere relationer mellem elever på forskellige forløb kan skolerne skabe et mere sammenhængende og støttende læringsmiljø, som gavner både den enkelte elev og fællesskabet som helhed.

Løsningen kan imidlertid være et krævende logistisk arbejde og særligt på mindre skoler, hvor det kan være udfordrende at samle elever på tværs grundet forskudte skoleforløb.

9 Datakilder og metode

mb

9.1 Datakilder

Analysens datakilder

Der er indledningsvist foretaget interviews med uddannelsesledere- og chefer på de 8 udvalgte skoler, der har klaret sig godt i forhold til at sikre en høj gennemførelse. Formålet har her været at give et bredt indblik i skolernes tiltag, som de mener er vigtige i forhold til at mindske frafaldet på skolen og klarlægge rammerne for det efterfølgende heldagsbesøg.

Heldagsbesøgene har haft til formål at skabe dybdegående indsigt i de tiltag, som skolen har igangsat, der har mindsket frafaldet på uddannelsen. På heldagsbesøgene blev der udført fokusgruppeinterviews med faglærere, vejledere og elever. Disse interviews har givet indblik i hvilke muligheder og barrierer, der er forbundet med de forskellige tiltag, som har til formål at mindske frafaldet. Derudover blev undervisning i både klasselokaler og værksteder observeret, hvor der også blev gennemført uformelle 'on the spot' interviews, som var bidragende til forståelse af den kontekst, som interviewene skulle analyseres i.

På bagkant af heldagsbesøgene er der identificeret en række temaer og tiltag, som er særligt relevante for forebyggelsen af frafald samt håndteringen af elever i risiko for frafald. Disse tiltag er efterfølgende blevet kvalificeret og tryktestet gennem tre udviklingsworkshops med hhv. vejledere, faglærere og LUU-medlemmer, samt en efterfølgende spørgeskemarunde blandt fokusgruppedeltagerne. I spørgeskemaundersøgelsen var fokus på at vurdere den forventede effekt af tiltagene samt kompleksiteten af implementeringen. Resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen udfoldes i rapportens tilhørende 'indsatskatalog'.

Datakilde	Antal
Indledende interviews med uddannelsesledere- og chefer	8 kvalitative interviews
Heldagsbesøg på skoler	7 besøg på skoler fordelt på alle fem regioner
Fokusgrupper med GF og HF elever	32 elever
Fokusgrupper med faglærere	19 faglærere
Fokusgrupper med vejledere	15 vejledere
Interviews med frafaldne elever og nyudlærte svende	12 svende og frafaldne elever
Udviklingsworkshops med uddannelsesledere- og chefer, LUU-repræsentanter, faglærere og vejledere	3 workshops
Opfølgende spørgeskemarunde med afprøvning af formulerede indsatser	21 besvarelser

Fase 0 og 1

Først blev der afholdt et opstartsmøde med sekretariatet for at fastlægge mål og planlægge processen. Derefter blev desk research og indledende dataanalyse gennemført for at identificere skoler, som klarer sig særligt godt på en række gennemførselsparametre bl.a. gennemførselsprocent relativt til elevbestand og frafald i overgange mellem forløb. Derefter afholdte vi valideringsworkshop med Det Faglige Udvalg for at validere fundene. Derudover blev der på workshoppen endeligt udvalgt skoler til heldagsbesøg for dybdegående observationer og yderligere dataindsamling.

Fase 2

I fase 2 blev der først gennemført indledende interviews med uddannelseschefer og -ledere. Derefter blev der afholdt heldagsbesøg på skoler, hvor faglærere, vejledere og elever blev interviewet i separate fokusgrupper. Skolebesøgene indeholdt desuden en rundvisning af uddannelseslederen og her en yderligere snak, særligt om de fysiske rammer på skolerne. Yderligere blev der gennemført interviews med frafaldne lærlinge samt interviews med nyudlærte svende.

Fase 3

I denne fase blev der afholdt en udviklingsworkshop med LUU-repræsentanter og en udviklingsworkshop med faglærere og vejledere, hvor foreløbige resultater og best practices blev valideret og kvalificeret yderligere. Til sidst blev der foretaget en opfølgende skriftlig afprøvning igennem et spørgeskema til deltagerne på de to workshops, hvor der var mulighed at give et sidste kig på de opstillede tiltag for fastholdelse og bidrage med yderligere kvalificering.

Fase 4

Hele analysen ender ud i forskellige leverancer. Først denne analyserapport og et tilhørende indsatskatalog, som er mere indsatsnært end denne rapport. Derudover er der udviklet et monitoreringsværktøj til Byggeriets Uddannelser, som gør det let og tilgængeligt at følge frafaldet og gennemførslen på uddannelsen over tid.

Undersøgelsesdesignet for analysen

	Fase 0 og I: Opstart og desk research	Fase II: Heldagsbesøg og interviews	Fase III: Udvikling og analyse	Fase IV: Afrapportering og formidling
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> Opstartsmøde med sekretariat Desk research og indledende dataanalyse Valideringsworkshop med Det Faglige Udvalg Udvælgelse af skoler til heldagsbesøg 	<ul style="list-style-type: none"> Indledende interviews med uddannelseschefer og -ledere Heldagsbesøg på skoler, hvor faglærere, vejledere og elever interviewes Interviews med frafaldne lærlinge Interviews med nyudlærte svende 	<ul style="list-style-type: none"> Udviklingsworkshop med LUU-repræsentanter Udviklingsworkshop med faglærere og vejledere Opfølgende skriftlig afprøvning af formulerede indsatser 	<ul style="list-style-type: none"> Udarbejdelse af indsatskatalog Udarbejdelse af hovedrapport Opsætning af monitoreringsværktøj Præsentation af endelig rapport for Udvalgene og BU bestyrelse

Kontakt

Udarbejdet af
Moos-Bjerre A/S
Den 9. juli 2024

Henvendelser angående analysen kan rettes til:
Jacob Yulzari
Telefon: 4127 8877
E-mail: jay@moos-bjerre.dk

